

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**PRACTICI ȘI PROCEDURI
PARLAMENTARE PRIVIND
SERVICIILE DE REDACTARE
LEGISLATIVĂ, CONSULTANȚĂ
JURIDICĂ ȘI REVIZUIRE A
PROIECTELOR DE LEGE ÎN
ADMINISTRAȚIILE PARLAMENTARE**

studiu documentar

octombrie 2025

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

Documentare și sinteză: Irina-Sorina ANASTASE, consilier parlamentar;

DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

PARLAMENTUL EUROPEAN	4
ALBANIA.....	6
AUSTRIA.....	8
BELGIA	8
BULGARIA.....	11
CANADA	11
CROAȚIA.....	13
CIPRU.....	13
CEHIA.....	14
ESTONIA.....	15
ELVEȚIA.....	16
FINLANDA.....	17
FRANȚA	17
GERMANIA	19
GRECIA.....	21
IRLANDA.....	23
ISRAEL.....	24
LETONIA	25
LITUANIA	26
LUXEMBURG.....	28
NORVEGIA.....	30
OLANDA.....	32
POLONIA.....	34
PORTUGALIA	35
REGATUL UNIT.....	36
SLOVACIA.....	39
SLOVENIA.....	40
SPANIA.....	41
SUEDIA	42
UNGARIA	45
WEBOGRAFIE	45

Procedurile parlamentare privind elaborarea legilor și a amendamentelor diferă semnificativ de la un stat la altul, reflectând particularitățile constituționale, tradițiile juridice și cultura politică proprie fiecărui sistem parlamentar. Aceste diferențe privesc nu doar etapele formale ale procesului, ci și structura instituțională de sprijin, gradul de implicare al experților, precum și mecanismele de control al calității normative. Totodată, procedurile de formulare și depunere a amendamentelor pot varia de la sisteme cu reguli detaliate și termene stricte până la modele mai deschise, care permit intervenții multiple pe parcursul procesului deliberativ.

*Prezentul studiu cu caracter documentar are la bază răspunsurile parlamentelor din 29 de țări (și a Parlamentului European) la solicitarea **ECPRD No.5936**, lansată de Parlamentul Austriei sub forma unui chestionar tematic cu itemi.*

PARLAMENTUL EUROPEAN

Departamentele de politici și Unitatea de sprijin pentru guvernanță economică sunt alcătuite din șase unități responsabile de furnizarea de expertiză independentă de înalt nivel, analize și consultanță politică, atât la nivel intern, cât și extern, la cererea comisiilor și a altor organe parlamentare (delegații, președinte, Birou, secretar general). Expertiza lor acoperă toate domeniile de activitate ale Parlamentului European. Acestea sunt implicate îndeaproape în activitatea comisiilor, pe care le sprijină în elaborarea legislației și în exercitarea controlului democratic asupra politicilor UE.

Elaborate cel mai adesea la cererea unei comisii sau delegații a Parlamentului European, documentele scrise ale departamentelor de politici cuprind o gamă largă de produse, inclusiv studii, analize aprofundate specifice unei țări sau unei teme, informări care examinează aspecte de importanță strategică, precum și note care conțin analize succinte orientate către UE ale evenimentelor sau evoluțiilor recente. Acestea servesc unei varietăți de scopuri: pot contribui direct la activitatea legislativă a unei comisii specifice sau pot servi drept informare pentru delegațiile de membri.

Departamentele de politici elaborează, de asemenea, fișele informative privind UE, care oferă o imagine de ansamblu asupra integrării europene și a contribuției Parlamentului European la acest proces. În plus, acestea furnizează note de informare și puncte de discuție.

Departamentele politice organizează evenimente care sporesc capacitatea analitică a Parlamentului și dezvoltă abordări comune ale problemelor politice actuale. Se organizează ateliere publice care reunesc grupuri de experți pentru a oferi expertiză independentă prin prezentări scrise și orale. Se constituie grupuri de experți pentru a furniza membrilor contribuții scrise periodice sau pentru a alimenta

dezbateră parlamentară în cadrul reuniunilor. Studiile sunt prezentate, în general, în cadrul reuniunilor comisiilor.

Departamentele de politici oferă sprijin în materie de cercetare pentru a spori capacitatea Parlamentului European de a monitoriza negocierile UE și punerea în aplicare a acordurilor internaționale. De asemenea, acestea au elaborat o metodologie internă pentru a examina proiectele finanțate de UE.

Parlamentul European oferă, prin secretariatele comisiilor, servicii legate de elaborarea de proiecte de lege și amendamente, consultanță juridică în legătură cu proiectele de lege și modificările, dar și de revizuire juridică a proiectelor de legi și a modificărilor. Parlamentarii pot solicita schițe/proiecte de legi noi, modificări ale unor legi existente sau întocmirea de amendamente la proiecte de lege deja depuse, indiferent de domeniul dreptului la care se referă.

Aceste servicii pot fi solicitate de către președintele Parlamentului European, de forul parlamentar de conducere al instituției, comisii, grupuri de lucru parlamentare, grupurile politice și orice alt membru al Parlamentului European, fără a exista o limită maximă a numărului de solicitări.

În ceea ce privește specificațiile pentru proiectul sau amendamentele dorite, parlamentarul trebuie să descrie în cererea sa, fie la modul general, fie detaliat, conținutul pe reglementare pe care îl are în vedere. Solicitarea de sprijin se transmite prin e-mail sau telefon.

Elaborarea unui proiect de lege sau a unui amendament include și formularea de observații explicative asupra motivelor acestora (materiale legislative) și implementarea unei evaluări a impactului reglementării.

În ceea ce privește fluxul de lucru, Secretariatul comisiei redactează textul proiectului de raport/aviz, care este transmis raportorului, care îl validează după examinare și îl retrimite secretariatului comisiei pentru a fi examinat în cadrul comisiei. Proiectele de rapoarte, avize și amendamente pregătite de secretariatele comisiilor sunt transmise în mod sistematic Direcției pentru acte legislative. Direcția pentru acte legislative îmbunătățește formularea acestora și se asigură că respectă toate cerințele aplicabile (formulări standard, respectarea tuturor normelor de redactare aplicabile, referințe obligatorii etc.), în consultare cu autorii.

Dacă Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au ajuns la un acord cu privire la un act legislativ, Direcția pentru acte legislative a Parlamentului și „Direcția pentru calitatea legislației” (DQL) a Consiliului efectuează în comun o revizuire juridic-lingvistică a proiectului de act în toate limbile. În cadrul acestei sarcini, DQL beneficiază de ajutorul ministerelor competente din statele membre.

În cazul în care mai mulți deputați sau organe solicită simultan servicii de redactare pentru același text, potrivit regulilor de procedură 57¹ și 59², aceste servicii pot fi furnizate simultan fiecăruia dintre ei în parte, într-un mod care să țină seama de nevoile sau obiectivele lor specifice.

În privința numărului proiectelor de lege elaborate în ultimii 5 ani, Parlamentul European a raportat urătoarele cifre:

- 247 în 2020
- 339 în 2021
- 245 în 2022
- 275 în 2023
- 228 în 2024

Acestora li se adaugă 28 de cereri de rapoarte legislative din proprie inițiativă (INL) din partea Parlamentului pentru cea de-a noua legislatură (2019-2024).

Serviciile Parlamentului European, consilierii juridici și Directoratul pentru Acte Legislative pot oferi, fără restricții, **consultanță juridică în legătură cu redactarea proiectelor de lege sau a modificării legilor existente**. În principiu, cererile de consultanță juridică nu sunt supuse unor cerințe formale: este suficientă o simplă cerere prin e-mail sau telefon (fără a aduce atingere cererilor transmise prin sisteme informatice precum DST). Prin excepție, avizele juridice formale pot fi obținute de la Serviciul Juridic numai de către anumite organe politice și de către directorii generali, cu autorizarea secretarului general.

În ceea ce privește revizuirea juridică a proiectelor de lege și a amendamentelor, aceasta are loc în mod implicit înainte și după introducerea unei moțiuni în procedura parlamentară.

ALBANIA

În Albania, Constituția prevede la articolul 81³ că numai deputații, Consiliul de Miniștri și 20.000 de alegători au dreptul de a iniția propuneri de legi.

În conformitate cu Regulamentul de procedură, fiecare proiect de lege este examinat în comisia permanentă (comisia responsabilă și comisia care emite avizul) și apoi în sesiunea plenară, în ambele cazuri: în principiu, articol cu articol și în ansamblu. Pentru fiecare proiect de lege, atât consilierii juridici, cât și consilierii comisiei și, dacă este necesar, consilierii serviciului de aproximare trebuie să pregătească rapoarte, care sunt prezentate comisiilor menționate mai sus.

¹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-10-2024-07-16-RULE-057_EN.html

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-10-2024-07-16-RULE-059_EN.html

³ <https://kuvendiwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/kushtetuta.pdf>

„Regulamentul intern de organizare și funcționare a serviciilor Adunării Albaniei”⁴ prevede că:

- Consilierul juridic emite avize scrise cu privire la aspecte procedurale, constituționale, de drepturile omului, de tehnică legislativă și de alinierea legislației pentru proiectele de lege și proiectele de decizie care sunt examinate și aprobate în Parlament (articolul 19).
- Consilierul comisiei elaborează avize scrise cu privire la fiecare proiect de lege, proiect de act sau chestiune prezentată spre examinare și discuție în comisii și în Adunare, referitoare la soluțiile propuse și la problemele pe care le pot ridica, la politicile/bugetul din domeniul relevant, precum și la eventualele conflicte sau suprapuneri cu politicile din alte domenii și la propunerile de îmbunătățire sau modificare a acestora (articolul 20).
- Consilierul juridic al Serviciului de armonizare emite avize scrise cu privire la fiecare proiect de lege și proiect de decizie prezentat Adunării pentru examinare și aprobare, care vizează alinierea la instrumentele juridice ale UE, alinierea acestora la acquis-ul UE, gradul de compatibilitate cu părți ale acquis-ului UE și îmbunătățirea definițiilor și formulărilor propuse (ținând seama de instrumentul juridic al UE cu care se intenționează alinierea).

În fiecare caz, avizul este adresat, la cerere, președintelui Adunării, secretarului general, președintelui comisiei parlamentare sau oricărui membru al parlamentului. În conformitate cu programul de lucru și calendarul Adunării și al comisiei relevante, consilierii pregătesc avizul privind proiectul de lege, care este transmis membrilor comisiei în cadrul căreia își exercită funcțiile. Acest aviz trebuie transmis cu cel puțin 5 zile înainte de data examinării proiectului de lege în comisia relevantă și, în cazuri excepționale, cu cel puțin o zi înainte de reuniunea comisiei pentru examinarea proiectului de lege.

Administrația parlamentară albaneză nu oferă servicii de elaborare a proiectelor de lege, ci doar de consultanță juridică și revizuire, prin intermediul consilierilor săi juridici. Instituția are 13 consilieri juridici la Serviciul legislativ, 13 consilieri tehnici la Serviciul comisiilor și 8 consilieri juridici la Serviciul de armonizare.

În ceea ce privește activitatea din ultimii 5 ani, Parlamentul Albaniei a transmis următoarele cifre:

	2020	2021	2022	2023	2024
Proiecte de lege	169	132	98	106	Cifrele nu sunt disponibile
Amendamente	1211	1138	585	500	Cifrele nu sunt disponibile

⁴<https://kuvendiwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/202307311524154035Rregullore%20e%20br endshme.pdf>

AUSTRIA

În Austria, Serviciile juridice, legislative și de cercetare (LLR) pregătesc proiecte de legi și amendamente **strict în domeniul dreptului parlamentar doar la solicitarea președintelui Consiliului Național sau al președintelui Consiliului Federal**. Între 2020 și 2024, au fost pregătite 53 de astfel de proiecte de legi și amendamente.:

	2020	2021	2022	2023	2024
Proiecte de lege	8	22	11	10	2
Amendamente				-	-

Administrația parlamentară nu oferă consultanță juridică de fond în ceea ce privește elaborarea proiectelor de lege sau a amendamentelor.

Nu există un flux de lucru clar definit. Proiectul este elaborat de Departamentul 3.1 Drept public și elaborare legislativă. Șeful Serviciilor juridice, legislative și de cercetare aprobă proiectul. După trimiterea proiectului, pot urma discuții suplimentare, de exemplu cu grupul de lucru, care pot conduce la revizuri suplimentare ale proiectului.

BELGIA

Situația din Belgia este oarecum similară cu aceea din Austria.

Serviciul juridic al Senatului oferă asistență la elaborarea proiectelor în domeniul dreptului parlamentar și în toate celelalte domenii ale dreptului, în cazul în care proiectul de lege se referă la competențele, funcționarea sau personalul parlamentului sau al organelor sale subsidiare. În funcție de conținutul normativ, instrucțiunile generale pot fi suficiente sau pot fi necesare detalii suplimentare. Fluxul de lucru depinde de circumstanțele fiecărui caz în parte, cum ar fi complexitatea problemei sau organismul care a depus cererea.

În Camera Reprezentanților, Secretariatul legislativ oferă consultanță juridică cu privire la o serie de aspecte juridice selectate, din proprie inițiativă, în timp ce Senatul belgian oferă consultanță juridică exclusiv în materie de drept parlamentar. La cererea explicită a unui organism al Camerei belgiene, de obicei una dintre comisiile Camerei sau Conferința președinților, Departamentul pentru afaceri juridice al Camerei oferă, de asemenea, consultanță juridică cu privire la un aspect specific al unui proiect de lege al guvernului sau al unui deputat, cum ar fi conformitatea

proiectului de lege cu legislația UE. Revizuirea juridică este efectuată în plus față de revizuirea efectuată de secretariatele comisiilor și/sau serviciile plenare.

Camera Reprezentanților din Belgia nu dispune de un departament de cercetare propriu implicat în activitatea politică. Sarcina principală a administrației Camerei este de a facilita procesul parlamentar din punct de vedere tehnic și procedural, nu din punct de vedere politic.

Mai multe departamente ale Camerei oferă consultanță juridică și tehnico-legislativă sau efectuează revizuri legate de proiectele de lege și amendamentele depuse în fața Camerei Reprezentanților:

- Secretariatul legislativ efectuează în mod sistematic o revizuire tehnico-legislativă a tuturor proiectelor de lege, propunerilor și amendamentelor depuse în fața Camerei Reprezentanților. În plus, la depunerea proiectelor de lege ale deputaților, acesta va emite, din proprie inițiativă, avize juridice către autorii proiectelor de lege, atunci când este cazul, cu privire la o serie de aspecte cheie selectate (de exemplu, verificarea dacă un proiect de lege al unui deputat intră în competența guvernului federal sau dacă un proiect de lege respectă legislația UE).
- Secretariatele comisiilor oferă sprijin organizațional, informațional, consultativ-juridic, de expertiză și metodologic pentru activitățile legislative ale comisiilor permanente ale Camerei. În plus, atunci când o comisie permanentă adoptă un proiect de lege al Guvernului sau al unui deputat, secretariatul comisiei implicate sugerează îmbunătățiri legislative-tehnice la textul adoptat.
- Departamentul Afaceri Juridice oferă consultanță juridică organelor Camerei, de exemplu președintelui Camerei, Biroului, Conferinței președinților, Regulamentului Camerei. Aceste note pot fi solicitate de comisiile permanente ale Camerei în condițiile prevăzute la articolul 83 din Regulamentul Camerei, comisiile Camerei etc., atât cu privire la procedura parlamentară, cât și la aspecte specifice ale unui proiect de lege al Guvernului sau al unui deputat, cum ar fi conformitatea cu Constituția, legislația UE sau legislația națională. În plus, acest departament elaborează note tehnico-legislative în cadrul procedurii de a doua lectură a proiectelor de lege în etapa de comisie, astfel cum se prevede la articolul 83 din Regulamentul de procedură al Camerei Reprezentanților.

➤ **Elaborarea proiectelor de lege și a amendamentelor**

Administrația Camerei, în special Departamentul Afaceri Juridice, elaborează proiecte de lege ale deputaților, propuneri de modificare a Regulamentului Camerei sau amendamente la proiectele de lege numai la cererea explicită a unui organism al Camerei (președintele Camerei, Biroul, Conferința președinților, comisiile Camerei etc.). Acest lucru este mai degrabă excepțional. Administrația Camerei nu asistă Guvernul în elaborarea proiectelor de lege ale Guvernului.

➤ **Consultanța juridică în legătură cu proiectele de legi și amendamentele**

În afară de Secretariatul Legislativ, care emite consultanță juridică din proprie inițiativă, atunci când este cazul, cu privire la o serie de aspecte cheie selectate la depunerea proiectelor de lege și a propunerilor deputaților, și de secretariatele comisiilor, care oferă sprijin consultativ-juridic general pentru activitățile legislative ale comisiilor permanente, celelalte departamente ale Camerei și în special Departamentul Afaceri Juridice, oferă consultanță juridică în legătură cu proiectele de lege și amendamentele numai la cererea explicită a unui organism al Camerei, de obicei una dintre comisiile Camerei sau Conferința președinților. O astfel de consultanță poate fi solicitată în orice etapă a procedurii legislative, dar este de obicei solicitată în timpul etapei de comisie a unui proiect de lege sau între sfârșitul etapei de comisie a proiectului de lege și examinarea proiectului de lege de către Cameră. Consilierea se concentrează, în general, pe un aspect specific al unui proiect de lege al guvernului sau al unui deputat, cum ar fi competența guvernului federal în materie de reglementare a proiectului de lege sau conformitatea proiectului de lege cu dreptul UE sau cu dreptul intern. În cazul în care cererea de consiliere este formulată în timpul dezbaterii proiectului de lege al guvernului sau al unui deputat în comisie, consilierea este, de obicei, anexată la raportul comisiei care este redactat după etapa de examinare a proiectului de lege în comisie.

➤ **Revizuirea juridică a proiectelor de lege și a amendamentelor**

După cum s-a menționat deja mai sus, Secretariatul Legislativ și secretariatele comisiilor efectuează sistematic o revizuire legislativ-tehnică a proiectelor de lege și a amendamentelor în diferitele etape ale procedurii legislative. Aceste din urmă departamente asigură, de asemenea, respectarea tuturor cerințelor formale ale procedurii legislative parlamentare.

Cu toate acestea, în Cameră, nu există o revizuire juridică substanțială sistematică a proiectelor de lege și a amendamentelor. O astfel de revizuire substanțială are loc în principal în contextul procedurii de a doua lectură. După votul asupra articolelor unui proiect de lege al Guvernului sau al unui deputat, comisia trece la o a doua lectură, dacă unul dintre membrii săi solicită acest lucru. În cadrul acestei a doua lecturi, comisia poate solicita ca Departamentul pentru Afaceri Juridice să întocmească o notă legislativ-tehnică. Aceste note nu numai că includ propuneri de îmbunătățiri legislativ-tehnice, dar examinează și, acolo unde este cazul, dacă proiectul de lege este compatibil cu Constituția, dreptul UE și legislația existentă și dacă rămâne un text coerent și armonios după adoptarea amendamentelor în prima lectură a proiectului de lege. Aceste note legislativ-tehnice sunt de obicei anexate raportului comisiei privind a doua lectură a proiectului de lege.

BULGARIA

Bulgaria sprijină elaborarea proiectelor de lege prin secretariatele comisiilor sau serviciile Plenului, dar nu oferă sprijin pentru pregătirea amendamentelor, iar revizuirea este efectuată exclusiv de serviciile juridice și/sau de cercetare sau de alte unități organizaționale responsabile ale administrației parlamentare.

Parlamentul Bulgar oferă, prin secretariatele comisiilor și serviciile juridice, sprijin la elaborarea de proiecte de lege și amendamente, consultanță juridică în legătură cu proiectele de lege și modificările, dar și revizuire juridică a proiectelor de legi și a modificărilor din toate domeniile dreptului, fără a avea o limită maximă a solicitărilor pe care un parlamentar le poate face.

Cererea pentru un astfel de sprijin trebuie să conțină o descriere detaliată a conținutului de reglementare planificat. Elaborarea unui proiect de lege sau a unui amendament include și formularea de observații explicative asupra motivelor acestora (materiale legislative) și implementarea unei evaluări a impactului reglementării.

Administrația parlamentară poate apela la sprijinul experților din ministerele relevante, curtea de conturi sau alte organisme administrative independente în procesul de redactare al proiectelor de lege.

În ceea ce privește consultanța juridică, aceasta este oferită de consilierii juridici tuturor parlamentarilor care solicită. De asemenea, membrii Parlamentului pot primi ajutor în întocmirea de amendamente sau în revizuirea proiectelor de lege, indiferent de domeniul de reglementare.

CANADA

În Camera Comunelor din Canada⁵, Serviciile Procedurale consiliază Parlamentul cu privire la modul de desfășurare a activității și de elaborare a legilor. Acestea oferă sprijin și instruire membrilor cu privire la practica parlamentară. De asemenea, efectuează cercetări pentru membri și coordonează participarea acestora la evenimente din Canada și din străinătate. Serviciile Procedurale produc evidențe ale activității parlamentare în cele două limbi oficiale ale Canadei, engleza și franceza.

Comisiile și Serviciile Legislative oferă asistență procedurală și administrativă tuturor comisiilor Camerei Comunelor. De asemenea, oferă consultanță procedurală Președintelui Camerei și membrilor cu privire la legislație.

Departamentul de Proceduri al Camerei Deputaților sprijină activitatea Camerei. Produce publicații parlamentare, coordonează activitatea membrilor privați

⁵ <https://www.ourcommons.ca/reporttocanadians/en/house-of-commons-administration#procedural-services>

(proiectele de lege și moțiunile prezentate de membri care nu fac parte din Cabinet) și gestionează petițiile. Echipa efectuează, de asemenea, cercetări și oferă consultanță și informații privind procedura parlamentară.

Serviciile Juridice⁶ oferă consultanță și servicii Camerei ca instituție, precum și Președintelui Camerei, Consiliului, membrilor, comisiilor și Administrației Camerei. Consilierii juridici sunt specializați în diferite domenii, inclusiv dreptul parlamentar, constituțional, dreptul muncii și dreptul contractelor. De asemenea, aceștia pot fi implicați în proceduri judiciare în numele Camerei Comunelor și al membrilor acesteia pentru a le proteja privilegiile parlamentare.

Serviciile de Legislație sprijină membrii în pregătirea proiectelor de lege și a moțiunilor de modificare a proiectelor de lege guvernamentale. De asemenea, se asigură că proiectele de lege guvernamentale și proiectele de lege ale membrilor – precum și amendamentele aprobate de Cameră sau de comisiile sale – sunt tipărite corect în fiecare etapă a procesului legislativ.

Camera Comunelor are o unitate specializată care asistă la pregătirea proiectelor - Serviciul legislativ al OLCPC (Biroul consilierului juridic și consilierului parlamentar) la care lucrează în domeniul redactării 16 persoane (6 avocați, 3 traducători, 3 lingviști juridici și 4 alți membri ai personalului). Toate cererile sunt tratate fără a se ține seama de eventualele suprapuneri de teme.

În ceea ce privește fluxul de lucru, o cerere de elaborare a unui proiect de lege sau a unui amendament este atribuită unuia dintre cei cinci consilieri legislativi, care pregătește proiectul și îl trimite celorlalți consilieri legislativi pentru examinare și comentarii. În etapa următoare, proiectul este trimis deputaților care au formulat cererea pentru aprobare. După ce s-au efectuat corecturile solicitate și deputatul a dat în cele din urmă aprobarea, urmează o altă rundă de feedback între consilieri, juriști și traducători cu privire la traducerea proiectului în cealaltă limbă oficială. După aprobarea finală a versiunii bilingve de către deputat, consultanții creează o copie certificată (versiunea oficială) care este trimisă deputatului pentru utilizare ulterioară. În fiecare an sunt pregătite aproximativ 150 de proiecte.

Solicitanții sunt informați, la cerere, dacă inițiativa lor necesită o recomandare regală în cazul cheltuirii de fonduri și dacă aceasta este în conformitate cu separarea puterilor și Carta canadiană a drepturilor și libertăților

⁶ <https://www.ourcommons.ca/reporttocanadians/en/house-of-commons-administration#law-clerk-and-parliamentary-counsel>

CROAȚIA

Conform Regulamentului Parlamentului croat, toți membrii Parlamentului, grupurile politice și organele de lucru parlamentare, precum și Guvernul, au dreptul să propună proiecte de lege și amendamente.

În Parlamentul croat nu există un serviciu profesional special care să se ocupe de elaborarea proiectelor de lege sau a amendamentelor. Parlamentarii pot utiliza serviciul profesional din cadrul organismelor de lucru individuale sau al grupurilor politice ca asistență.

Serviciile sunt oferite de serviciile comisiilor și vizează elaborarea de proiecte de lege și amendamente din toate ariile dreptului. Ele pot fi solicitate de orice membru al Parlamentului, fără a exista o limită maximă de cereri care pot fi depuse de un parlamentar. Solicitarea trebuie să conțină o descriere detaliată a conținutului de reglementare planificat.

În ceea ce privește consultanța juridică, aceasta se acordă la întrebări exclusiv formale, care vizează chestiuni de tehnică legislativă. Consultanța este o sarcină suplimentară în cadrul comisiei sau al serviciilor plenare.

CIPRU

În Cipru nu există angajați dedicați exclusiv pregătirii proiectelor de lege și a amendamentelor, ori pentru acordarea consultanței juridice. Aceste activități sunt îndeplinite de secretariatul comisiei, pe lângă alte atribuții ale acestora, astfel de servicii putând fi solicitate de orice membru al Parlamentului.

De asemenea, nu există un flux de lucru stabilit oficial. După primirea instrucțiunilor, secretariatul comisiei competente elaborează primul proiect, care este apoi verificat de către supervisorul său și apoi discutat cu susținătorii proiectului de lege și modificat după cum este necesar. Odată ce susținătorii proiectului de lege sunt mulțumiți, acesta este prezentat Camerei.

Cipru este o democrație prezidențială cu o separare strictă a puterilor în stat și, prin urmare, Camera Reprezentanților nu are autoritatea de a solicita asistență din partea executivului.

În ceea ce privește numărul proiectelor de lege elaborate în ultimii 5 ani, situația din parlamentul cipriot arată astfel:

- 2020 – 176 proiecte
- 2021 – 214 proiecte
- 2022 – 220 proiecte
- 2023 – 142 proiecte

➤ 2024 – 140 proiecte

Cu privire la câte dintre acestea au devenit legi în cursul aceleiași legislaturi, din cauză că nu se colectează date cu privire la numărul de proiecte de lege elaborate de administrația Camerei Reprezentanților (adică proiecte de lege elaborate de membrii Camerei) pe an, datele colectate se referă la numărul de proiecte de lege per sesiune parlamentară:

	Sept. 2019- July 2020	Sept. 2020- July 2021	Sept. 2021- July 2022	Sept. 2022- July 2023	Sept. 2023- July 2024
Draft laws	20	88	51	46	64

CEHIA

În Parlamentul ceh, un grefier de la Departamentul Legislativ analizează fiecare proiect de lege pe parcursul procedurilor din organele Camerei Deputaților, asistă la redactarea amendamentelor depuse, la lista amendamentelor, la textul rezoluției comisiei care conține amendamentele individuale depuse și aprobate și la ordinea de vot a amendamentelor.

În acest sens, Grefierul Departamentului Legislativ asistă în procesul legislativ și oferă consultanță juridică și analiză juridică a amendamentelor, în principal în scopul raportorului proiectului de lege și al rezoluției comisiei sau al plenului.

Fiecare proiect de lege are propriul său grefier, care urmărește toate activitățile procedurale legate de proiect și asistă raportorul proiectului de lege. Nu există nicio solicitare pentru aceste servicii, ele sunt automate. De asemenea, fiecare proiect de lege guvernamental are și un grefier responsabil din partea Guvernului care cooperează cu grefierul Camerei Deputaților și cu raportorul.

În schimb, Departamentul Legislativ, care numără aproximativ 20 de angajați, nu participă în niciun fel la elaborarea proiectelor de lege în ansamblu, nici la redactarea proiectelor de lege ale parlamentarilor, nici la redactarea expunerilor de motive.

Fluxul de lucru este controlat de director, dar documentele și textele sunt livrate operațional raportorului, autorului amendamentului, președintelui comisiei și altor persoane. Departamentul Legislativ a acordat asistență în peste 700 de proiecte de lege într-o singură legislatură electorală (4 ani).

Pe lângă Departamentul Legislativ, există și Institutul Parlamentar⁷, cu 20 de angajați, care pregătește studii de specialitate pentru viitoarele proiecte de lege și elaborează avize privind compatibilitatea proiectelor de lege sau a amendamentelor neguvernamentale cu, de exemplu, dreptul UE, Constituția etc. În acest sens, oferă asistență și în legislație, dar nu elaborează proiecte de lege. Institutul Parlamentar oferă consultanță juridică și analiză juridică a proiectelor de lege și a amendamentelor în sensul descris mai sus. Pentru fiecare propunere non-guvernamentală, se întocmește un aviz de compatibilitate cu UE, astfel încât Institutul Parlamentar întocmește peste 300 de avize obligatorii în fiecare legislatură parlamentară (4 ani).

Deși Departamentul Legislativ nu are autoritate de supraveghere, acesta oferă asistență informală la îmbunătățirea atât a conținutului de fond, cât și a textului formal, inclusiv a formalităților fiecărei inițiative legislative, atât în timpul examinării sale, cât și în timpul înregistrării amendamentelor și procedurilor. Restul revizuirii este realizat de Institutul Parlamentar, ca unitate de cercetare. Atât Departamentul Legislativ, cât și Institutul Parlamentar pot solicita sprijin informal structurilor guvernamentale. De asemenea, ambele departamente utilizează bazele de date pregătitoare guvernamentale ale proiectelor de lege.

În cazul proiectelor de lege neguvernamentale (nu amendamentelor), compatibilitatea cu legislația UE este verificată de Institutul Parlamentar. Avizul urmează proiectul de lege în sistemul informațional parlamentar. Alte avize sunt emise la cererea autorului proiectului de lege.

ESTONIA

Administrația parlamentară din Estonia oferă, prin secretariatele comisiilor, consilierii juridici și alte structuri ale sale, servicii legate de elaborarea de proiecte de lege și amendamente, consultanță juridică în legătură cu proiectele de lege și modificările, dar și de revizuire juridică a proiectelor de legi și a modificărilor. Parlamentarii pot solicita schițe pentru proiectele unor legi noi, modificări ale unor legi existente sau întocmirea de amendamente la proiecte de lege deja depuse, însă doar pentru chestiuni care țin de dreptul parlamentar.

Solicitările pentru elaborarea de proiecte de lege ori amendamente pot fi făcute doar de președintele sau vicepreședinții Camerei, de comisii/comitee ori de grupurile parlamentare. În ceea ce privește consultanța juridică nu există astfel de restricții, iar cererile pot fi făcute inclusiv individual de către parlamentari.

Nu există o procedură standard de lucru - aceasta variază în funcție de circumstanțe. De exemplu, cât de precisă este solicitarea proiectului de lege și cât de dificilă este redactarea legii. Textele integrale ale proiectelor de lege necesită

⁷ <https://pspen.psp.cz/office-of-the-chamber/parliamentary-institute/>

consultări și revizuiți ample, deși cele mai scurte necesită mai puține formalități. Memorandumurile explicative sunt pregătite la cererea clientului.

Secretariatul fiecărei comisii are 1-3 juriști care examinează proiectele de lege. Pentru o analiză constituțională detaliată, comisia poate solicita ajutorul Departamentului Juridic și de Cercetare, care are 5 consilieri juridici.

Rolul Cancelariei Riigikogu nu este direct de a pregăti proiecte de lege sau amendamente pentru membrii parlamentului. Sarcina Cancelariei este de a consilia Riigikogu, organele sale și membrii Riigikogu în domeniul redactării legislative și în îndeplinirea altor funcții parlamentare. În general, consilierea nu înseamnă pregătirea de proiecte sau amendamente. Cu toate acestea, nu se poate spune că, Cancelaria nu oferă niciun fel de asistență la redactare. Departamentul Juridic și de Cercetare (DLR) poate pregăti proiecte și amendamente legate de funcționarea Parlamentului. Uneori este dificil să se facă distincția între consilierea privind pregătirea unui proiect și pregătirea proiectului în sine. Oficial, serviciile DLR nu includ pregătirea de proiecte sau amendamente, dar ocazional, consilierea se poate transforma efectiv în pregătirea unui proiect.

Funcționarii comisiilor pot participa, de asemenea, la pregătirea proiectelor sau amendamentelor în timpul activității lor, chiar dacă acest lucru nu face parte dintr-un proces formal.

Fluxul de lucru depinde de circumstanțele fiecărui caz în parte, cum ar fi complexitatea problemei sau organismul care a depus cererea. Se oferă cu siguranță consultanță specializată în dreptul parlamentar, dar în alte domenii ale dreptului numai dacă timpul și personalul disponibil sunt suficiente.

ELVEȚIA

Elveția are un model special, în care cooperarea strânsă între administrația federală și Adunarea Federală (parlamentul) este garantată de dreptul constituțional prin art. 155 din Constituția Confederației Elvețiene⁸. Concret, comisiile (comisiile) au acces la experți din administrația federală pentru elaborarea legislației. Există o bază specială pentru acest lucru.

Secretariatele comisiilor sau serviciile Plenului oferă sprijin în elaborarea proiectelor de lege, aceasta fiind o sarcină suplimentară față de sprijinul continuu acordat comisiilor respective sau plenului. Ministerele sau academicienii pot fi solicitați să acorde sprijin.

⁸ https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1999/404/en#art_155

Comisiile (comisii parlamentare preliminare) pregătesc proiecte, de exemplu pe baza inițiativelor parlamentare. În acest scop, ele pot decide să implice departamentele administrației federale.

La un așa-numit „proiect de decret” pregătit în acest mod trebuie atașat un raport explicativ care, pe lângă o notă explicativă și, dacă este necesar, comentarii, ar trebui să conțină în special și o evaluare a impactului reglementării (RIA).

În acest context, trebuie menționat că toate partidele parlamentare importante sunt reprezentate în mod tradițional în Consiliul Federal (= autoritatea supremă de guvernare și executivă a Confederației; echivalentul guvernului). În Elveția, acest lucru este considerat o condiție prealabilă pentru ca cooperarea dintre parlament și administrație să aibă o bază fiabilă.

FINLANDA

În cadrul Serviciului de cercetare și al Biroului central al Parlamentului finlandez, se acordă asistență deputaților și asistenților acestora în elaborarea propunerilor legislative și a moțiunilor legislative ale deputaților, asistența depășind simplul consult juridic. Cu toate acestea, propunerile legislative nu sunt redactate în întregime în numele deputatului sau al asistentului.

În cadrul Serviciului de cercetare nu există personal disponibil exclusiv pentru a asista la pregătirea acestor documente. Grupurile parlamentare și asistenții deputaților, care nu fac parte din Biroul parlamentar, dispun de personal care asistă deputații în toate aspectele procesului legislativ, inclusiv în redactarea proiectelor de lege și a amendamentelor.

În Finlanda, proiectele de lege sunt prezentate în principal de către guvern. Serviciul de cercetare oferă deputaților consiliere și sprijin cu privire la toate aspectele procesului legislativ, inclusiv redactare. Cu toate acestea, serviciul de redactare este solicitat rar Serviciului de cercetare. Asistenții din grupurile parlamentare sau asistenții personali ai deputaților se ocupă de cea mai mare parte a acestei activități de redactare.

FRANȚA

În cadrul **Senatului francez**, și mai ales în cadrul Direcției pentru inițiative parlamentare și delegații (distinctă de Direcția pentru legislație și control, care grupează comisiile), există o divizie de sprijin pentru inițiative parlamentare care oferă asistență senatorilor și, ocazional, grupurilor politice, pentru redactarea proiectelor de lege sau a amendamentelor. Divizia nu se ocupă de chestiuni juridice care nu au legătură cu o inițiativă legislativă. Sprijinul este oferit de către cei 3 consilieri din cadrul

Diviziei de sprijinire a inițiativelor parlamentare și consilierii din cadrul comisiilor permanente.

Solicitările adresate Diviziei de sprijin pentru inițiative parlamentare sunt trimise, de obicei, prin e-mail. În e-mail, senatorul descrie măsura dorită. De asemenea, se întâmplă frecvent ca divizia să primească un proiect care a fost deja elaborat pentru a fi recitit și analizat critic.

Divizia răspunde rar la solicitările comisiilor permanente. Fiecare comisie dispune de o echipă capabilă să răspundă solicitărilor președintelui, raportorilor și, după caz, altor membri ai comisiei. Unii colegi repartizați unei comisii solicită uneori diviziei consultanță sau corectarea textelor, dar acest lucru nu se întâmplă foarte des.

Grupurile politice dispun, de asemenea, de o echipă capabilă să sprijine inițiativele propuse de toți membrii grupului. Această organizare explică de ce Divizia de sprijinire a inițiativelor parlamentare răspunde în principal solicitărilor individuale ale senatorilor.

Uneori este necesar să se poarte discuții cu senatorul pentru a preciza o cerere prea vagă sau pentru a clarifica o cerere ambiguă.

Răspunsul ia forma unei note explicative, în care se prezintă abordarea adoptată și care se încheie cu o propunere de proiect de lege sau de amendament. Nota atrage atenția senatorului asupra problemelor juridice care pot apărea (riscul de inadmisibilitate, problema constituționalității, incompatibilitatea cu dreptul UE etc.); aceste avertismente îl determină uneori pe senator să renunțe la inițiativa sa.

Senatorul este liber să modifice propunerea care i-a fost prezentată după cum consideră de cuviință. Senatorul are responsabilitatea de a redacta expunerea de motive care trebuie să însoțească dispoziția juridică, întrucât acest text are caracter politic.

Divizia dedică fiecărei solicitări timpul pe care îl consideră necesar pentru a da un răspuns satisfăcător, iar numărul de solicitări care pot fi formulate de un singur senator nu este limitat. Faptul că nu se ocupă, sau se ocupă doar marginal, de cererile comisiilor permanente îi permite să adopte această abordare.

Divizia răspunde cererilor senatorilor indiferent de afilierea lor politică. În practică, cererile sunt primite de la senatori aparținând tuturor grupurilor. Aceste cereri sunt tratate în mod confidențial și bilateral.

Spre deosebire de Senat, **la Adunarea Națională** toate procedurile sunt urmărite de serviciul de ședință.

Potrivit procedurilor⁹, deputații din Regatul Unit pot solicita serviciilor Adunării Naționale servicii legate de elaborarea de proiecte de lege și amendamente, consultanță juridică în legătură cu proiectele de lege și modificările, dar și de revizuire

⁹ <https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/synthese>

juridică a proiectelor de legi și a modificărilor, indiferent de domeniul dreptului pe care vor să îl reglementeze.

Președintele Consiliului Național poate solicita Serviciilor juridice, legislative și de cercetare ale Administrației parlamentare să pregătească, de asemenea, proiecte de lege pentru grupurile de lucru sau comisiile parlamentare. De obicei, se pregătesc proiecte de lege pentru grupurile de lucru.

Propunerile depuse de deputați la Biroul Adunării Naționale trebuie formulate în scris, precedate de un titlu succint și de o expunere de motive. Dispozitivul trebuie redactat sub formă de articole (art. 3 din Instrucțiunea generală a Biroului).

Depunerea unei propuneri de lege este condiționată de examinarea admisibilității sale financiare de către o delegație a Biroului Adunării (art. 40 din Constituție și art. 89 din Regulament). Propunerile de legi constituționale și organice nu sunt supuse acestui control de admisibilitate.

Propunerile trebuie depuse pe platforma „Propuneri”, accesibilă de pe portalul Adunării Naționale¹⁰. Platforma permite introducerea informațiilor privind autorul, natura propunerii (propunere de lege ordinară, organică sau constituțională) și titlul acesteia, precum și datele de contact. Expunerea motivelor și dispozițiile trebuie încărcate pe platformă, în două documente separate, în format Word. Propunerile depuse pe platformă pot fi consultate în orice moment în dosarul „Urmărirea dosarului”, „Propuneri înregistrate”.

GERMANIA

În Germania (sistem bicameral: Bundestag și Bundesrat) administrația oferă numai consultanță juridică atunci când proiectele de lege parlamentare sunt elaborate în comisii, grupuri de lucru sau de către membri.

Unitățile de drept parlamentar sprijină elaborarea proiectelor de lege privind dreptul parlamentar numai în calitate de consultanți. Nu există o limită numerică privind frecvența cu care se poate apela la acest sprijin.

În **Bundesrat-ul german** reprezentanții statelor federale sunt uneori implicați în elaborarea proiectelor de lege, iar consultanța juridică este asigurată exclusiv de secretariatele comisiilor sau de serviciile plenului. Controlul juridic este efectuat exclusiv de secretariatul comisiei și/sau de serviciul plenului. În aceste cazuri, controlul juridic este o sarcină suplimentară, pe lângă sprijinul acordat comisiei sau plenului.

Proiectele sunt elaborate parțial cu participarea reprezentanților statelor federale (la nivel de lucru).

¹⁰ <https://propositions.assemblee-nationale.fr/>

Inițiativa de modificare a regulamentului de procedură poate veni atât din partea statelor federale, cât și din partea administrației Consiliului Federal. De regulă, primele proiecte de modificare sunt pregătite într-un grup de lucru. În trecut, acest grup a avut diferite forme: grup de lucru deschis tuturor statelor federale, grup de lucru cu participarea unor state federale individuale, grup de lucru intern al Consiliului Federal. Proiectul grupului de lucru este transmis Consiliului consultativ permanent al Consiliului Federal. Dacă acesta aprobă proiectul, acesta este transmis ca propunere a Consiliului consultativ permanent plenului Consiliului Federal, care ia apoi o decizie finală în acest sens.

În birourile comisiei Bundesrat-ului, toate propunerile legislative și amendamentele primite de la landuri sunt examinate în mod standard din punct de vedere formal și juridic, iar landurile sunt consultate în consecință. Propunerile guvernului federal și ale Bundestagului german care ne sunt transmise pentru consultare nu sunt supuse acestei examinări.

Statistica acestor servicii oferite în ultimii ani în cifre arată astfel:

	2020	2021	2022	2023	2024
Proiecte de lege	38/19	23/7	38/23	15/8	28/13
Amendamente	(284)	(361)	(200)	(215)	(211)

Cifrele menționate în tabel trebuie interpretate după cum urmează: Proiecte de lege: numărul propunerilor legislative prezentate de landuri / proiecte de lege adoptate de Consiliul Federal. Amendamente: în lipsa unor cifre documentate pentru amendamente, valorile menționate aici reflectă numărul proiectelor de lege ale guvernului federal sau al deciziilor legislative ale Bundestagului dezbătute de Consiliul Federal. Aceste documente sunt, de regulă, dezbătute de mai multe comisii și sunt adesea însoțite de diverse amendamente (0-200 per comisie per proiect). Se estimează că numărul total al amendamentelor se ridică la câteva mii pe an.

În schimb, **Administrația Bundestagului** nu este competentă în elaborarea proiectelor de lege.

Cu toate acestea, anumite subdiviziuni și departamente îndeplinesc sarcini de sprijin. Astfel, subdiviziunea „Servicii științifice” oferă, din punct de vedere al conținutului, posibilitatea de a efectua cercetări științifice și de a emite avize cu privire la întrebări concrete, care se pot referi și la proiecte de lege sau proiecte legislative și care au ca temă, de exemplu, conformitatea acestora cu Constituția. Serviciile științifice nu elaborează însă documente pentru plen, proiecte de lege sau concepte politice. La acestea se adaugă departamentele „Drept parlamentar” și „Europa”, care sunt, de asemenea, responsabile de cercetări științifice și avize.

În ceea ce privește aspectele formale, „Secretariatul Parlamentului” oferă consultanță cu privire la aspectele legate de legalitatea proiectelor de lege, iar serviciul „Drept parlamentar” oferă consultanță cu privire la aspectele legate de regulamentul de procedură (ambele servicii fac parte din subdiviziunea „Servicii parlamentare”). Proiectele de lege depuse sunt verificate în cursul elaborării documentelor tipărite din punct de vedere al legalității lor.

Departamentele Serviciilor Științifice și Departamentul Europa din cadrul Subdiviziunii Europa a Bundestagului German oferă deputaților și comisiilor parlamentare posibilitatea de a efectua cercetări științifice și de a emite avize cu privire la chestiuni concrete. Acestea se pot referi și la proiecte legislative concrete și pot avea ca temă, de exemplu, conformitatea cu dreptul european sau cu Constituția. Cu toate acestea, departamentele specializate nu elaborează documente pentru plen, proiecte de lege sau concepte politice.

Serviciile parlamentare oferă consultanță cu privire la aspecte legate de legalitatea proiectelor de lege și la aspecte legate de regulamentul de procedură. Departamentele Serviciilor științifice răspund la întrebări de fond. Acestea nu se limitează la anumite domenii juridice. Consilierea oferită de Serviciile parlamentare se limitează la întrebări privind formalitatea juridică și regulamentul de procedură.

Toți deputații au acces la serviciile de consultanță ale Serviciilor științifice. Serviciile parlamentare oferă consultanță inițiatorilor proiectelor concrete.

În ceea ce privește revizuirea, serviciile parlamentare se limitează la o verificare formală. Serviciile științifice efectuează verificări de fond în funcție de întrebarea adresată de fiecare deputat în parte.

Proiectele de lege depuse oficial sunt verificate din punct de vedere al conformității juridice de către secretariatul parlamentului, care face parte din subdiviziunea Servicii parlamentare, înainte de a fi introduse în procedura parlamentară. Se verifică dacă proiectul respectă forma formală a legilor, se încadrează fără contradicții în ordinea juridică existentă și este clar, concis și ușor de înțeles. Ulterior, proiectele de lege primesc un număr de ordine continuu și sunt distribuite deputaților.

La cererea membrilor sau a comisiilor Bundestagului german, întrebările juridice concrete care apar în legătură cu un proiect de lege – înainte sau după introducerea acestuia în procedura parlamentară – pot fi adresate departamentelor specializate ale serviciilor științifice. Departamentele specializate nu elaborează însă documente pentru plen, proiecte de lege sau concepte politice.

GRECIA

Conform articolului 65 alineatul (5) din Constituția Greciei, prin regulamentul de procedură se poate institui un serviciu științific al Parlamentului pentru a asista Parlamentul în activitatea sa legislativă.

Regulamentul de procedură al Parlamentului elen prevede, la articolele 92, 160-162A, competențele și structura Serviciului științific. Regulamentul intern al Serviciului științific (anexat la Regulamentul de procedură) specifică în detaliu cele menționate mai sus.

Serviciul științific este alcătuit din:

- Consiliul științific
- Prima Direcție de studii științifice
- A doua Direcție de studii științifice
- Direcția de supraveghere științifică
- Departamentul de asistență juridică al Parlamentului

Membrii Consiliului științific și personalul științific (profesori universitari/șefi de direcții și departamente și asociați științifici/cercetători) ai Serviciului științific se bucură de independență în exercitarea responsabilităților lor și acționează exclusiv în conformitate cu principiile și normele generale ale științei (articolul 160 alineatul (2) din Regulamentul de funcționare).

Una dintre principalele atribuții ale Serviciului științific al Parlamentului elen este examinarea proiectelor de lege și a propunerilor legislative, după ce acestea sunt prezentate Parlamentului.

Examinarea include toate aspectele și ține seama de versiunea proiectului de lege/propunerii legislative după discutarea în comisia competentă. Orice observații sunt incluse în raportul Serviciului științific, care este prezentat Parlamentului (tuturor deputaților) cu cel puțin o zi înainte de începerea discuției în plen.

Se oferă sprijin pentru toate domeniile de drept care pot fi incluse într-un proiect de lege sau propunere legislativă, cu excepția ratificărilor convențiilor internaționale, codificării legislației existente, bugetului de stat, situației financiare și bilanțului general al statului. De asemenea, nu sunt incluse modificările regulamentului de procedură, deoarece acestea urmează o procedură parlamentară diferită și nu sunt introduse prin intermediul unui proiect de lege sau al unei propuneri legislative

Raportul Serviciului științific este, de asemenea, încărcat pe pagina web specială a fiecărui proiect de lege și propunere legislativă, împreună cu toate informațiile referitoare la fiecare proiect de lege și propunere legislativă (textul astfel cum a fost prezentat, rapoartele însoțitoare/raportul de evaluare a impactului, datele de înregistrare, datele discuțiilor în comisia competentă, procesele-verbale, înregistrările audiovizuale, amendamentele propuse/acceptate, discuțiile în plen, versiunea finală).

În ceea ce privește posibilitatea acordării de sprijin legislativ comisiilor permanente la articolul 162 alineatul (5): *“Prin decizia președintelui Parlamentului, asociații științifice ai direcțiilor de studii științifice pot fi puși la dispoziția comisiilor parlamentare pentru elaborarea mai completă din punct de vedere juridic și tehnic a proiectelor de lege și a propunerilor legislative, precum și pentru acordarea oricărei asistențe științifice. Asociații științifice vor furniza informații cu privire la întrebările specifice ale președinților comisiilor.”*. Din cauza lipsei de personal suficient, această dispoziție nu este aplicată în prezent.

În plus, în cadrul discuției din plenul ultimei modificări a Regulamentului de procedură (SO) – care a prevăzut un nou conținut pentru analiza impactului regulamentului care însoțește toate proiectele de lege și propunerile legislative – președintele Parlamentului a menționat că, în cazul propunerilor legislative (adică proiectele de lege prezentate de deputați), Serviciul științific poate fi solicitat să ofere asistență la redactarea analizei. Totuși, acest lucru nu s-a întâmplat până în prezent, așa că vom lăsa spațiul necompletat, ca neaplicabil.

Nu în ultimul rând, președintele Consiliului științific (un profesor de drept constituțional) participă în mod obișnuit la discuțiile Comisiei pentru regulamentul de procedură atunci când se discută o modificare a regulamentului de procedură și oferă opinia sa de expert.

Parlamentul elen nu oferă un serviciu de redactare a proiectelor de lege (sau a propunerilor legislative) sau a amendamentelor. Există un Manual de metodologie legislativă disponibil publicului, elaborat de Secretariatul General pentru Afaceri Juridice și Parlamentare al Guvernului, care trebuie respectat la elaborarea unui proiect de lege și poate fi respectat la elaborarea unei propuneri legislative.

IRLANDA

În Irlanda¹¹ există o unitate specială și practici de cooperare consacrate care sprijină pregătirea proiectelor cu expertiză cuprinzătoare. Astfel, parlamentul irlandez are OPLA (Biroul consilierilor juridici parlamentari), la care lucrează 5 avocați, care sunt sprijiniți de alți consilieri.

Nu există o limită numerică privind frecvența cu care se poate apela la acest sprijin în orice parlament, dar Irlanda precizează că resursele destinate altor deputați nu trebuie epuizate. Orice propunere este examinată după primul contact pentru a se asigura că nu se suprapune cu o altă propunere în curs de examinare.

Cererile de servicii de redactare sunt discutate și specificate în cadrul unei întâlniri cu deputatul solicitant. Apoi, se emite un aviz juridic cu privire la proiect și se

¹¹ https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/corporate/other/2023/2023-02-08_opla-private-members-bills-services-a-step-by-step-guide_en.pdf

trimite deputatului. Acest aviz juridic abordează, de obicei, aspecte precum constituționalitatea propunerii; dacă există legislație care este în conflict cu propunerea sau care îndeplinește deja scopul acesteia; luarea în considerare a directivelor UE care se încadrează în domeniul de aplicare al propunerii și care nu au fost încă transpuse în legislația irlandeză; dacă este cazul, dacă propunerea este în concordanță cu anumite alte convenții internaționale; luarea în considerare a regulamentelor UE în domeniul la care se referă propunerea; sau dacă există legislație într-o altă jurisdicție care are același conținut normativ ca propunerea deputatului. După un schimb suplimentar de opinii între consilierul juridic și solicitant, acestuia din urmă i se cere să confirme instrucțiunile sale pentru proiect. După validare, consilierul juridic responsabil redactează o notă prin care solicită pregătirea proiectului. Redactorul legislativ responsabil pregătește apoi un proiect inițial pe baza acestei note, a avizului juridic și a cercetărilor efectuate. Proiectul este apoi trimis deputatului și urmează un ciclu de feedback până când versiunea finală este finalizată și transmisă ca versiune oficială. În acest mod, se produc aproximativ 15-28 de proiecte în fiecare an.

Revizuirea juridică este efectuată exclusiv de serviciile juridice și/sau de cercetare sau de alte unități organizaționale responsabile ale administrațiilor parlamentare.

ISRAEL

Funcția principală a Knessetului, în calitate de autoritate legislativă, este de a adopta legi. Legislația poate fi inițiată de guvern (proiecte de lege ale guvernului), de unul sau mai mulți membri ai Knessetului (proiecte de lege ale membrilor). Procesul legislativ este prevăzut în Regulamentul de procedură al Knessetului; acesta este realizat de plenul Knessetului și de comisiile Knessetului, cu asistența consilierilor juridici ai Knessetului.

Consilierul juridic al Knessetului conduce Departamentul juridic al Knessetului și oferă consultanță diverselor funcții și organisme din cadrul Knessetului cu privire la toate aspectele juridice legate de competențele și atribuțiile acestora, în special cu privire la aspectele legate de procesele legislative și de asigurarea caracterului adecvat al acestor procese.

Toate cele trei roluri – redactarea proiectelor de lege și a amendamentelor, consultanța juridică în legătură cu proiectele de lege și amendamentele și revizuirea juridică a proiectelor de lege și a amendamentelor – sunt îndeplinite de Departamentul juridic al Knessetului (în principal de diversele echipe de consilieri juridici ai comisiilor Knessetului și de Biroul de redactare legislativă).

În ceea ce privește fluxul de lucru, un membru al Knessetului (sau un grup de membri) redactează un proiect de lege și îl prezintă Secretariatului Knessetului. Procedura formală prevede ca membrii să prezinte un proiect de lege (deja formulat

în limbaj juridic adecvat, însoțit de o expunere de motive) Secretariatului Knessetului, care apoi transmite proiectul de lege Departamentului juridic al Knessetului. Departamentul juridic examinează apoi proiectul și poate aduce modificări, dacă este necesar (din punct de vedere juridic și lingvistic). Cu toate acestea, în practică, uneori membrii Knessetului solicită avizul Departamentului juridic chiar înainte de a avea un proiect de lege redactat, iar departamentul îi asistă sau îi consiliază în redactarea propriu-zisă. Prezidiul Knessetului aprobă proiectul de lege, care este apoi transmis Departamentului juridic. Departamentul juridic examinează formularea proiectului de lege și compatibilitatea acestuia cu cadrul legislativ existent din punct de vedere juridic; acesta poate aduce modificările necesare în formulare și poate oferi, de asemenea, consultanță juridică cu privire la proiectul de lege. Proiectul de lege este apoi depus și trece prin procesul legislativ.

Trebuie menționat că Departamentul Juridic examinează proiectele de lege și în etapele ulterioare ale procesului legislativ (în principal în contextul discuțiilor din comisii și al pregătirii pentru prima, a doua și a treia lectură a proiectului de lege) și poate oferi atât servicii de redactare, cât și consultanță juridică și în aceste etape.

Elaborarea proiectelor de lege și a amendamentelor este relevantă pentru proiectele de lege private inițiate în Knesset, în timp ce examinarea proiectelor de lege și a amendamentelor este relevantă pentru proiectele de lege guvernamentale inițiate și elaborate de guvern și prezentate pentru legiferare în Knesset.

LETONIA

Sistemul leton este unicameral, Seimul fiind cameră parlamentară unică. Proiectele de lege pot fi prezentate Seimului de către președintele Letoniei, Cabinetul de Miniștri, comisiile parlamentare, cel puțin cinci deputați și, în conformitate cu procedura și în măsura prevăzută de Constituție, cel puțin o zecime din electorat.

Proiectele de lege sunt prezentate Prezidiului Seimului. În cadrul unei ședințe plenare, Prezidiul raportează Parlamentului cu privire la proiectele de lege depuse, iar Parlamentul votează cu privire la transmiterea proiectului de lege către comisia responsabilă de elaborarea acestuia.

Pentru ca o lege să intre în vigoare, aceasta trebuie să fie examinată în trei lecturi de către comisia responsabilă și Seim; în anumite cazuri, proiectele de lege pot fi examinate în două lecturi. Proiectele de lege recunoscute ca urgente pot fi examinate de parlamentul republicii în două lecturi. În plus, bugetul de stat, legile privind cadrul bugetar pe termen mediu, modificările aduse acestor legi și legile privind adoptarea tratatelor internaționale sunt examinate în două lecturi.

În prima lectură, în cadrul reuniunii comisiei și a ședinței plenare, deputații examinează numai conceptul proiectului de lege, și anume proiectul de lege în ansamblu, fără a modifica textul. Nu numai deputații și autoritățile publice relevante,

ci și experți și reprezentanți ai societății participă la reuniunile comisiei și discută proiectele de lege. Cu toate acestea, numai membrii comisiei responsabile pot vota un proiect de lege.

Atunci când examinează un proiect de lege în cadrul unei ședințe plenare, deputații pot lua o decizie cu o majoritate de cel puțin jumătate din membrii prezenți (nu mai puțin de 50 de deputați). Dacă un proiect de lege este susținut de Seim, se stabilește un termen limită pentru depunerea propunerilor pentru următoarea lectură.

În timpul celei de-a doua și a treia lecturi în cadrul ședinței comisiei și a ședinței parlamentului, deputații dezbate propunerile prezentate cu privire la anumite articole sau părți ale acestora. Propunerile de amendamente la un proiect de lege pot fi prezentate de o comisie parlamentară, un grup parlamentar, deputați individuali, precum și de președinte, prim-ministru, viceprim-ministru, un ministru, secretarul parlamentar al unui minister (autorizat de ministrul respectiv) și Ombudsmanul. Propunerile referitoare la tehnica legislativă, codificare și conformitatea formulării propuse cu legile existente sunt prezentate de Biroul juridic al Seimului. Numai comisia responsabilă poate prezenta propuneri privind proiectul de lege după termenul stabilit. După examinarea tuturor propunerilor prezentate, deputații votează proiectul de lege în ansamblu.

O lege adoptată de Seim intră în vigoare numai după ce a fost promulgată de președinte. O lege intră în vigoare la 14 zile după promulgare, cu excepția cazului în care se prevede altfel în lege.

Conform Constituției, președintele are dreptul de a vota o lege, și anume de a solicita reexaminarea acesteia sau de a suspenda promulgarea acesteia în conformitate cu o procedură specifică.

Dacă un proiect de lege a fost retrimis Seimului pentru reexaminare, Parlamentul, fără dezbateri, transmite obiecțiile motivate ale președintelui comisiei responsabile și stabilește un termen pentru depunerea propunerilor și reexaminarea proiectului de lege. Seimul reexaminează un proiect de lege în conformitate cu procedura de examinare a unui proiect de lege în a treia lectură. În timpul reexaminării, Parlamentul ia în considerare numai obiecțiile formulate de președinte și propunerile relevante pentru obiecțiile formulate de președinte.

În cazul în care Seimul, cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturi, decide că o lege este urgentă și aceasta este adoptată în două lecturi, președintele nu poate solicita reexaminarea acesteia, iar legea adoptată trebuie promulgată în termen de cel mult trei zile de la primirea acesteia de către președinte.

LITUANIA

Seimas-ul este Parlamentul unicameral al Lituaniei și reprezintă ramura legislativă a sistemului politic din Lituania (adoaptă legi și amendamente la Constituție, aprobă bugetul, confirmă prim-ministrul și guvernul acestuia și exercită controlul Executivului).

Conform Statutului Seimului, comisiile parlamentare sunt responsabile de stabilirea în timp util a necesității adoptării de legi și alte acte juridice adecvate, de inițierea, în cadrul competențelor lor, a pregătirii acestora și de solicitarea de concluzii cuprinzătoare cu privire la proiectele acestora.

Comisiile au dreptul de a pregăti și de a prezenta Seimas spre examinare proiecte de legi și alte acte juridice, precum și de a face propuneri cu privire la aspecte legate de activitățile lor.

Membrii Seimas au dreptul să pregătească și să prezinte Seimas spre examinare proiecte de legi și alte acte juridice și să prezinte moțiuni privind legile care urmează să fie dezbătute în Seimas, indiferent de domeniul reglementat și fără o limită maximă a numărului de solicitări.

Orice proiect de lege prezentat Seimas-ului, cu excepția celor prezentate de cetățenii Republicii Lituania care pun în aplicare dreptul acordat de Constituție, trebuie să fie însoțit de o notă explicativă (articolul 135. Cerințe pentru un proiect prezentat pentru înregistrarea statutului Seimas-ului).

Comisia principală trebuie să solicite concluziile evaluării impactului asupra reglementării juridice preconizate, dacă o astfel de inițiativă este susținută de semnăturile sau voturile a cel puțin 1/5 din membrii Seimas în cadrul unei ședințe a Seimas (articolul 145 Concluzii privind un proiect de lege a statutului).

În ceea ce privește un proiect de lege înregistrat, Departamentul juridic al Biroului Seimas-ului prezintă, în termen de cel mult șapte zile lucrătoare de la primirea acestuia, concluzii privind conformitatea proiectului cu Constituția, legile, principiile legislative și normele tehnice de elaborare a legilor, precum și privind conformitatea documentelor însoțitoare cu cerințele statutului. Dacă este vorba de un proiect de lege voluminos, directorul Departamentului juridic al Biroului Seimas poate solicita Conferinței președinților prelungirea termenului de prezentare a concluziilor. Departamentul juridic are 18 angajați. Trebuie menționat că personalul birourilor comisiilor lucrează, de asemenea, la proiectele de legi și amendamente.

Cu privire la numărul de proiecte de lege și amendamente elaborate în ultimii 5 ani, Lituania a raportat următoarele cifre:

	2020	2021	2022	2023	2024
Proiecte de lege și amendamente	655	606	608	599	436

elaborate					
Din care au devenit legi	167	169	175	199	192

În ceea ce privește numărul de proiecte de lege și amendamente examinate juridic în ultimii 5 ani, situația se prezintă astfel:

	2020	2021	2022	2023	2024
Proiecte de lege și amendamente	3679	3356	3838	3191	2799

Dacă se consideră necesar, președintele Seimas și Consiliul Seimas pot, din proprie inițiativă sau la recomandarea comisiei, să solicite Guvernului și altor instituții să prezinte Seimas concluziile lor cu privire la un proiect în discuție.

LUXEMBURG

Redactarea proiectelor de legi și a amendamentelor, precum și revizuirea și consultanța juridică în legătură cu acestea sunt servicii pe care administrația Camerei Deputaților din Luxemburg le oferă membrilor săi aleși, responsabili fiind angajații comisiilor și Departamentul Legislativ. Administrația parlamentară¹² contribuie astfel la vizibilitatea și accesibilitatea Camerei Deputaților, pe care o sprijină în funcțiile sale legislative și politice. Cei 60 de deputați pot conta astfel pe sprijinul a peste 165 de funcționari și angajați.

Departamentul de Redactare Juridică există din iunie 2022, iar solicitarea sa nu este obligatorie în toate cazurile. Pe site-ul Camerei Deputaților există un ghid de elaborare legislativă¹³ conceput ca un instrument de redactare pentru parlamentari, colaboratorii grupurilor politice și ai sensibilităților sau ai Administrației Parlamentare, precum și pentru toți cei implicați în elaborarea legilor.

Pentru a primi sprijin, deputații trebuie să respecte formatul scrisorii de amendament (titlu, număr dosar parlamentar, amendamentul trebuie redactat integral de către autor etc.) și formatul proiectului de lege (titlul, conținutul trebuie redactate integral de către autor etc.). Funcționarii care oferă acest sprijin pot apela la ajutorul

¹² <https://www.chd.lu/en/members-administration>

¹³ <https://www.chd.lu/fr/guide-pratique-de-legistique>

Consiliul de Stat, care poate fi contactat telefonic sau prin e-mail pentru o întrebare sau o problemă specifică legată de legislație.

NORVEGIA

Storting (în traducere literară «Marea Adunare») este organul legislativ suprem al Norvegiei, fondat în 1814 prin Constituția Norvegiei.

Administrația Stortingului este organizată¹⁴ în șapte departamente și 34 de secții. Secretarul general al Stortingului este șeful administrației și este, de asemenea, secretarul Prezidiului Stortingului. Numărul total de angajați în administrația Stortingului este de aproximativ 500.

Șase angajați ai Biroului de servicii juridice lucrează la pregătirea proiectelor de legi și amendamente, în combinație cu alte sarcini. Angajații din alte secții și departamente pot fi, de asemenea, implicați în mod ad-hoc, în funcție de conținutul normativ.

Departamentul Constituțional se ocupă de toate funcțiile asociate cu activitățile Stortingului ca organ constituțional. Biroul de servicii juridice oferă servicii juridice de specialitate legate de activitățile Stortingului, iar Secția Servicii de Cercetare are ca obiect de activitate asistența de specialitate acordată parlamentarilor, comisiilor permanente și secretariatelor partidelor parlamentare.

Deoarece elaborarea proiectelor de lege necesită adesea un nivel ridicat de cunoștințe speciale, este posibil să se apeleze la experți din afara parlamentului. În Norvegia ministerele sau academicienii pot fi solicitați să acorde sprijin.

Serviciile de redactare pot fi utilizate în domeniul dreptului parlamentar (de exemplu, regulamentul de procedură, statutul parlamentului, statutul membrilor etc.) și atunci când legislația are ca scop modificări ale Constituției, legislația privind organismele externe pentru Storting (Biroul Auditorului General, Ombudsmanul Parlamentar etc.).

Majoritatea proiectelor de lege sunt depuse la Storting de către Guvern. Aproximativ 100-150 de proiecte de lege sunt tratate de Storting în fiecare an.

Un proiect de lege este introdus de Guvern sub forma unei Propuneri. Propunerea este produsul unei activități pregătitoare amănunțite. În cazul unui act legislativ major sau al unei revizuii ample a legislației existente, Guvernul numește, în general, o comisie ministerială sau o comisie de experți pentru a studia problema. Comisia prezintă ministerului competent un raport, care include un proiect de lege.

Ministerul trimite de obicei raportul pentru comentarii – așa-numitele audieri. În acest fel, toate agențiile, organizațiile, instituțiile și asociațiile guvernamentale relevante au posibilitatea de a-și exprima opiniile. După ce au fost primite comentariile din runda de consultare, Ministerul pregătește propunerea. Aceasta este prezentată

¹⁴ <https://www.stortinget.no/en/In-English/About-the-Storting/Administration/>

mai întâi Regelui în Consiliu și, dacă este aprobată acolo, este apoi trimisă Stortingului.

O propunere de lege a deputaților este redactată chiar de către reprezentanți, eventual cu asistența personalului grupului parlamentar sau al unui expert juridic extern. O propunere de lege a deputaților este prezentată oficial de către membru în fața Storting-ului la începutul unei ședințe, în același mod ca o propunere din partea Guvernului.

Procedura parlamentară de legiferare presupune mai multe etape¹⁵:

- **Prima etapă** - Proiectul de lege trebuie introdus în Storting de către un membru al Guvernului sau de către un deputat. Aceasta este prima etapă a procedurii.
- **Etapă dezbaterii în comisie** - Apoi, Stortingul va trimite proiectul de lege comisiei permanente relevante pentru examinare detaliată. Aceasta este ceea ce putem numi etapa de lucru în comisie. Comisia permanentă își va redacta recomandarea și o va supune Storting-ului.
- **Prima lectură** - Parlamentul va dezbate proiectul de lege – sau, mai precis, recomandarea comisiei – și va vota. Aceasta este ceea ce putem numi prima lectură a proiectului de lege. Dacă proiectul de lege este respins, procedura se încheie aici, iar acest proiect de lege a ajuns la capătul drumului.
- **A doua lectură** - Dacă proiectul de lege trece de prima lectură, trebuie să existe un interval de cel puțin trei zile înainte ca Stortingul să se întrunească din nou pentru a dezbate proiectul de lege și a vota pentru a doua oară - ceea ce putem numi a doua lectură. De data aceasta, decizia din prima lectură este cea care este supusă dezbaterii. Dacă proiectul de lege este adoptat de Storting a doua oară, acesta a ajuns la sfârșitul procesului legislativ din Storting și a devenit lege a Parlamentului. Tot ce mai rămâne de făcut este să fie prezentat Regelui în Consiliu pentru Sanctiunea Regală. După ce Regele a semnat legea și Prim-ministrul a contrasemnat-o, aceasta devine lege de la data menționată în lege sau decisă de Guvern.
- **A treia lectură** - Dacă Stortingul ajunge la o concluzie diferită în a doua lectură, va trebui să se întrunească pentru o a treia lectură – din nou, după trecerea a cel puțin trei zile. După ce Stortingul a respins decizia din prima lectură, a decis asupra unei propuneri de amendamente la decizia inițială. Într-o a treia lectură, Stortingul poate adopta aceste amendamente sau poate respinge definitiv proiectul de lege.

Fluxul de lucru va depinde de originea cererii. Dacă cererea este formulată de Prezidiu (ceea ce este cel mai frecvent), administrația parlamentară va pregăti, într-o fază inițială, unul sau mai multe memorandumuri pentru discuții, în vederea clarificării detaliilor conținutului normativ planificat și a procesului ulterior, inclusiv a calendarului. Pe baza discuțiilor din cadrul Prezidiului, administrația parlamentară va pregăti proiecte de acte legislative și note explicative pentru discuții ulterioare, care pot

¹⁵ <https://www.stortinget.no/en/In-English/About-the-Storting/Legislation/>

conduce, la rândul lor, la revizuiți suplimentare. În unele cazuri, Prezidiul va invita grupurile politice și/sau părțile interesate să prezinte observații scrise în cadrul audierilor, ca parte a procesului. Toate documentele pregătite pentru Prezidiu de către administrația parlamentară vor fi aprobate de șeful Departamentului constituțional și de secretarul general al Stortingului. Proiectul de lege va fi prezentat Stortingului printr-un proiect de lege al Prezidiului.

În ceea ce privește consultanța juridică, șase angajați ai Biroului de servicii juridice oferă sprijin în acest sens, în combinație cu alte sarcini. Fiecare dintre cele 12 comisii permanente are unul sau doi secretari care asistă comisia în general. Comisiile pot adresa întrebări scrise cu privire la fondul problemei ministerelor relevante. Secretarul comisiei poate avea contacte informale cu angajații din ministerele guvernamentale în legătură cu aspecte tehnice.

Revizuirea juridică este efectuată exclusiv de serviciile juridice și/sau de cercetare. Doi dintre angajații Biroului de servicii juridice sunt responsabili de serviciul de revizuire, în combinație cu alte sarcini. În plus, Fundația Lovdata, care este responsabilă pentru Monitorul Oficial și funcționarea unui serviciu online de informații juridice, examinează toate proiectele de lege ale guvernului și transmite observațiile sale privind tehnica legislativă către Oficiul Serviciilor Juridice.

OLANDA

În Camera Reprezentanților Statelor Generale (prescurtată Tweede Kamer) există Biroul Legislativ, care oferă sprijin în elaborarea legislației și este format din 7 avocați.

În Tweede Kamer consultarea confidențială cu solicitanții este esențială. Solicitanții trebuie să furnizeze o descriere generală a propunerii lor: aceasta trebuie să includă o explicație politică a amendamentelor sau o expunere de motive în cazul proiectelor de lege.

Fluxul de lucru este similar cu cel din Irlanda: Biroul legislativ primește o solicitare confidențială (de obicei prin e-mail) din partea unuia sau mai multor membri pentru un proiect de lege sau amendament. Solicitarea este însoțită, de obicei, de o descriere generală a conținutului normativ planificat.

Amendamentele și proiectele de lege sunt apoi redactate (în mod confidențial) de către Biroul legislativ în conformitate cu standardele stabilite de redactare legislativă, în timp ce membrul (membrii) este (sunt) rugat (rugați) să furnizeze un scurt text explicativ care să conțină o descriere generală a politicii propuse de amendament și motivele politice ale amendamentului sau o expunere de motive pentru proiectele de lege.

Înainte de a returna proiectul de amendament sau proiectul de lege membrului (membrilor), Biroul de Legislație se asigură că proiectul corespunde în totalitate textului explicativ/memoriului explicativ. Proiectul este apoi returnat membrului (membrilor), dacă este cazul, împreună cu observațiile juridice ale Biroului de Legislație. Membrul (membrii) decide (decid) dacă și cum dorește (doresc) să procedeze în continuare.

În cazul în care un proiect de amendament sau de lege vizează un subiect sau un domeniu juridic extrem de tehnic sau care necesită cunoștințe de specialitate, Biroul de legislație poate solicita membrului (membrilor) care a (au) depus cererea permisiunea de a apela la cunoștințele de specialitate ale juriștilor legislativi din ministerul competent pentru a oferi (în mod confidențial) consultanță cu privire la proiect. Membrul (membrii) decide (decid) dacă acordă sau nu această permisiune.

Biroul de legislație elaborează proiectele de lege pe baza unei note succinte furnizate de deputatul (deputații) care a (au) formulat cererea. Înainte de a returna propunerea deputatului (deputaților), Biroul de Legislație se asigură că proiectul corespunde în totalitate explicației politice sau memorandumului explicativ. În acest fel, în fiecare an sunt redactate aproximativ 30-50 de proiecte de lege și aproximativ 900-1200 de amendamente. Cu toate acestea, multe dintre proiecte nu sunt niciodată prezentate (aproximativ 2/3 din proiectele de lege și 1/3 din amendamente).

Expunerea de motive este un document cu caracter preponderent politic; ca atare, este redactată în principal de către membrul (membrii) care solicită proiectul de lege/amendamentul. Biroul legislativ furnizează totuși un paragraf care conține o explicație a articolelor individuale ale proiectului de lege/amendamentului și, de obicei, furnizează alte informații juridice pentru expunerea de motive (de exemplu, o prezentare generală a jurisprudenței relevante, a cadrului juridic relevant etc.).

Tweede Kamer-ul olandez oferă consultanță și în anumite domenii ale dreptului: Administrația parlamentară spaniolă oferă, de asemenea, consultanță cu privire la legislația sectorială relevantă pentru comisii, legislația comunităților autonome, dreptul Uniunii, jurisprudența și dreptul comparat, în timp ce administrația parlamentară olandeză oferă consultanță în principal cu privire la tehnica legislativă, dar și cu privire la aspecte precum fezabilitatea și aplicabilitatea, precum și conformitatea constituțională și dreptul internațional (dreptul Uniunii, tratatele privind drepturile omului).

POLONIA

Senatul polonez nu oferă niciun sprijin în elaborarea proiectelor de lege și a amendamentelor, ci doar consultanță juridică și servicii de revizuire juridică a proiectelor de lege.

Consultanța juridică este oferită de cei 20 de consilieri juridici care au statutul de funcționari angajați la Departamentul Legislativ (consultanța e oferită indiferent de domeniul dreptului la care proiectul de lege se referă).

Experții din ministere sau alte instituții relevante pot participa la reuniunile comisiei în timpul examinării proiectelor de lege/amendamentelor.

În ceea ce privește revizuirea proiectelor, aceasta se aplică atât în sens formal (elemente de tehnică legislativă), cât și în ceea ce privește fondul (respectarea legii constituționale, a jurisdicției, a legislației existente și a reglementărilor UE).

În schimb, **în Seimul Poloniei (Camera Deputaților)**, situația este diferită, administrația parlamentară oferind sprijin și în ceea ce privește elaborarea de proiecte de lege și de amendamente.

Legiuitorii parlamentari din cadrul Biroului Legislativ al Cancelariei Seimului elaborează proiecte de lege parlamentare doar ocazional. Principalele lor atribuții includ: participarea la lucrările comisiilor Seimului, depunerea și elaborarea de amendamente la proiectele de lege parlamentare, verificarea proiectelor de lege parlamentare din punctul de vedere al conformității cu Constituția și jurisprudența Tribunalului Constituțional și semnalarea neregulilor în procesul legislativ. Funcționarii comisiei pregătesc doar proiecte ale comisiei.

Trebuie menționat că legea nu reglementează această chestiune. Fiecare comisie parlamentară a elaborat norme informale privind utilizarea secretariatului său sau a legislatorilor din cadrul Biroului legislativ al Cancelariei Seimului în această privință.

Biroul legislativ al Cancelariei Seimului din cadrul Departamentului Afaceri Legislative are 26 de angajați. În secretariatele comisiilor parlamentare lucrează 72 de angajați. Nu există date privind numărul de angajați din acest grup care sunt implicați în pregătirea proiectelor de lege ale comisiilor. De asemenea, Biroul de cercetare al Cancelariei Seimului are 69 de experți, dintre care 42 sunt juriști.

PORTUGALIA

Administrația parlamentară din Adunarea Republicii (Parlamentul unicameral al Portugaliei) oferă strict servicii de revizuire juridică a proiectelor de lege, atât din punct de vedere formal (tehnică legislativă, cerințe formale), cât și fond. De asemenea, în timpul revizuirii se are în vedere respectarea Constituției, a legilor și jurisdicției existente, a legilor internaționale și a legislației europene.

Revizuirea este efectuată de către secretariatele comisiilor parlamentare, consilierii juridici, dar și de către serviciul de cercetare al Adunării Republicii. Acest proces are loc implicit, după ce proiectul de lege intră în procedură parlamentară.

Astfel, în conformitate cu Regulamentul de procedură al Adunării Republicii¹⁶, fiecare proiect de lege admis de președinte face obiectul unei note tehnice, care analizează atât aspectele formale, cât și cele de fond.

Nu este posibilă cuantificarea numărului de angajați implicați, deoarece aceștia au și alte funcții și sunt integrați în patru departamente diferite: Divizia de sprijin pentru comisii, Divizia de sprijin pentru plen, Divizia de sprijin legislativ și parlamentar și Biblioteca.

Consilierea oferită de personalul parlamentar cu privire la proiectele de lege se realizează în principal în patru etape ale procesului legislativ: admiterea, dezbaterea principiilor generale, discutarea și votarea detaliilor și formularea finală, după votul final general.

1. **Admiterea:** toate proiectele de lege trebuie să fie admise de președinte pentru a fi luate în considerare; pentru a susține această decizie, personalul (Divizia de sprijin plenar) întocmește o notă de admitere în care analizează pe scurt dacă proiectul respectă cerințele formale și constituționale.
2. **Dezbaterea principiilor generale:** în termen de maximum 15 zile de la admitere, fiecare proiect de lege face obiectul unei note tehnice, care analizează atât aspectele formale, cât și cele de fond; acest document este elaborat de personalul (în principal consilieri juridici) din patru departamente diferite: Divizia de sprijin pentru comisii (care coordonează procesul), Divizia de sprijin pentru plen, Divizia de sprijin legislativ și parlamentar și Biblioteca. Fiecare consilier analizează proiectul de lege dintr-o perspectivă diferită (mai jos puteți găsi un exemplu), iar rezultatul este integrat într-un singur document care este transmis raportorului pentru ca acesta să își pregătească raportul.

Nota tehnică include următoarele informații (articolul 131 din Regulamentul de procedură):

- a) o analiză a conformității proiectului de lege cu cerințele formale și constituționale aplicabile și cu cele prevăzute în Regulamentul de procedură;

¹⁶ https://www.parlamento.pt/Legislacao/Documents/Legislacao_Anotada/RegimentoAR_Simples.pdf

- b) un cadru juridic și juridic-doctrinar pentru tema proiectului de lege, inclusiv la nivel european și internațional;
 - c) o listă a altor inițiative portugheze și comunitare în curs de desfășurare pe aceleași teme;
 - d) verificarea conformității cu legea care reglementează forma proiectelor de lege;
 - e) o analiză succintă a faptelor, situațiilor și realităților în cauză;
 - f) O prezentare istorică a problemelor ridicate;
 - g) Luarea în considerare a consecințelor adoptării proiectului de lege și a costurilor probabile ale punerii sale în aplicare;
 - h) Elemente referitoare la evaluarea impactului, în special evaluarea impactului asupra egalității de gen;
 - i) Referințe la contribuțiile entităților interesate de chestiunile în cauză, în special avizele emise de acestea cu privire la subiectul respectiv.
- 3. În timpul discuției și votului asupra detaliilor**, personalul comisiei competente organizează procesul și introduce amendamentele aprobate;
- 4. După aprobarea finală de către plen**, personalul Diviziei de sprijin al plenului analizează textul din punct de vedere formal și sugerează eventualele corecții necesare (de exemplu, corectitudinea gramaticală, ortografiei sau referințelor).

REGATUL UNIT

Camera Comunelor din Regatul Unit oferă aleșilor strict servicii de elaborare a proiectelor de lege și a amendamentelor prin Biroul pentru proiecte de lege publice și serviciile Camerei.

Modificarea unei legi existente ar necesita, în general, adoptarea unei noi legi, cu excepția cazului în care modificarea se încadrează în domeniul de aplicare al unui proiect de lege care se află deja în curs de examinare în Parlament. Recomandările pentru deputați sunt publicate în Ghidul procedural al deputaților¹⁷, în secțiunea privind proiectele de lege și legislația delegată.

În ceea ce privește elaborarea și modificarea legislației primare, personalul din cadrul Biroului consilierului parlamentar elaborează proiecte de legi primare pentru departamentele guvernamentale.

Pentru a depune un amendament¹⁸ deputații ar trebui să ia în considerare redactarea unei note explicative de aproximativ 50 de cuvinte care să însoțească amendamentul lor. Aceasta ar trebui să descrie în mod obiectiv efectul amendamentului. Nota explicativă nu este obligatorie, dar este recomandată.

¹⁷ <https://guidetoprocedure.parliament.uk/mps-guide-to-procedure>

¹⁸ <https://guidetoprocedure.parliament.uk/articles/gl3h3dnB/how-to-submit-an-amendment>

Nu există un flux de lucru clar definit. Biroul pentru proiectele de lege publice oferă consiliere deputaților în persoană, prin e-mail etc. și la telefon.

În birourile pentru proiectele de lege publice și private lucrează 12 funcționari care oferă consultanță deputaților. Aceștia sunt ajutați de opt angajați.

Este important de menționat faptul că în Parlamentul Regatului Unit, deputații pot introduce un proiect de lege fără a publica vreodată textul acestuia.

Următoarele date se referă la numărul de proiecte de lege publice introduse și adoptate în cadrul ultimei legislaturi, care a cuprins patru sesiuni parlamentare. Datele sunt preluate de pe site-ul web al Parlamentului.

	Toate proiectele de lege publice		Proiecte de lege ale Guvernului	
	Depuse	Adoptate	Depuse	Adoptate
2019-21	331	59	52	51
2021-22	299	50	38	37
2022-23	350	69	54	45
2022-23	230	23	28	18

La fel ca și Camera Comunelor, **Camera Lorzilor din Regatul Unit** oferă membrilor săi strict servicii de elaborare a proiectelor de lege și a amendamentelor, fără a putea fi solicitate pentru consultanță juridică sau revizuirea proiectelor ori a amendamentelor.

Aproximativ 7 funcționari (inclusiv 1 funcționar adjunct) oferă consultanță, fiind sprijiniți de 8 manageri operaționali, manageri de documente și/sau funcționari administrativi.

Biroul pentru proiecte de lege publice (PBO) din Camera Lorzilor are responsabilitatea de a ajuta membrii în redactarea proiectelor de lege și a amendamentelor. PBO se ocupă, de asemenea, de tipărirea proiectelor de lege și a amendamentelor și oferă consultanță cu privire la procedurile Camerei în legătură cu proiectele de lege publice. Membrii sunt încurajați să consulte PBO pentru a solicita sfaturi cu privire la serviciile disponibile.

În „Ghidul privind proiectele de lege publice în Camera Lorzilor”¹⁹ se explică faptul că PBO poate:

- Oferi consiliere și asistență membrilor care iau în considerare introducerea de proiecte de lege private²⁰. PBO poate ajuta la redactarea proiectelor de lege și poate oferi consiliere cu privire la forma unui proiect de lege deja redactat. Membrii pot consulta, de asemenea, orientările Guvernului²¹. Proiectele de lege elaborate de PBO vor îndeplini cerințele privind forma și conținutul și vor constitui o bază pentru dezbateri. Membrii pot solicita Bibliotecii Camerei Lorzilor²² cercetări detaliate privind contextul politic și juridic al temelor alese.
- Oferi consultanță cu privire la forma, formularea și admisibilitatea amendamentelor. În ultimă instanță, numai Camera poate decide dacă un amendament este admisibil, deși se preconizează că avizul PBO va fi acceptat.
- Oferi asistență la redactarea declarațiilor explicative opționale pentru amendamente, deși acuratețea conținutului oricărei declarații este responsabilitatea membrilor.

Nu există însă un flux de lucru clar definit. PBO oferă consiliere membrilor în persoană și/sau prin e-mail/telefon.

La fel ca în Camera Comunelor, modificarea unei legi existente necesită, în general, adoptarea unei noi legi, cu excepția cazului în care modificarea se încadrează în domeniul de aplicare al unui proiect de lege care se află deja în curs de examinare în Parlament.

De asemenea, similar procedurilor din Camera Comunelor, membrii ar trebui să ia în considerare redactarea unei note explicative de maximum 50 de cuvinte care să însoțească orice amendament. Aceasta ar trebui să descrie în mod obiectiv efectul amendamentului și nu ar trebui să fie formulată ca un argument în favoarea adoptării amendamentului. PBO poate oferi asistență la redactarea notelor explicative, însă membrii rămân responsabili pentru acuratețea conținutului. De asemenea, membrii Camerei Lorzilor pot apela și la personalul din cadrul Biroului pentru Consiliere Parlamentară²³, care elaborează proiecte de legi primare pentru departamentele guvernamentale, însă acești angajați nu sunt angajați ai administrațiilor parlamentare.

¹⁹ <https://www.parliament.uk/business/publications/house-of-lords-publications/rules-and-guides-for-business/guidance-for-members-participating-in-the-house-of-lords/>

²⁰ <https://www.parliament.uk/globalassets/documents/publications-records/house-of-lords-publications/rules-guides-for-business/guidance-members-hl/hl-guide-to-private-members-bills.pdf>

²¹ <https://www.gov.uk/government/publications/drafting-bills-for-parliament>

²² <https://lordslibrary.parliament.uk/>

²³ <https://www.gov.uk/government/organisations/office-of-the-parliamentary-counsel>

SLOVACIA

În Slovacia serviciile parlamentare nu elaborează proiecte de lege și amendamente, ci doar oferă consultanță și revizuire juridică, la solicitarea oricărui membru al Parlamentului, indiferent de domeniul dreptului la care se referă reglementarea.

Departamentul de Legislație și Armonizare a Legislației are 18 angajați și următoarele atribuții:

- Evaluează proiectele de lege depuse, întocmește avize scrise cu privire la acestea și propune eliminarea deficiențelor identificate în ceea ce privește conformitatea proiectului de lege depus cu Constituția, legile constituționale, legile, dreptul Uniunii Europene și normele legislative, precum și în ceea ce privește gradul de compatibilitate cu dreptul Uniunii Europene și, dacă este necesar, propune eliminarea și corectarea contradicțiilor identificate;
- Participă la discutarea proiectului de lege în cadrul reuniunilor comisiilor și, în acest context, adoptă o poziție cu privire la problemele legislative și juridice;
- Cooperează cu secretariatul comisiei competente la elaborarea amendamentelor la proiectul de lege în discuție și oferă asistență profesională la pregătirea unui raport comun sau a informațiilor din partea comisiei responsabile cu privire la proiectul de lege în discuție;
- Oferă asistență de specialitate raportorului comun al comisiilor în timpul negocierilor comisiei responsabile, în timpul negocierilor Consiliului Național privind proiectul de lege și oferă asistență de specialitate în pregătirea procedurii de votare a proiectului de lege în sesiunea plenară a Consiliului Național;
- Participă la discuțiile privind proiectul de lege în cadrul reuniunilor Consiliului Național, monitorizează progresul negocierilor privind proiectul de lege și oferă asistență de specialitate axată pe punctul de pe ordinea de zi care face obiectul discuției sau pe progresul reuniunii;
- Pregătește avize de specialitate pentru Comisia pentru drept constituțional a Consiliului Național al Republicii Slovace cu privire la procedurile în fața Curții Constituționale a Republicii Slovace privind conformitatea proiectelor de lege cu Constituția Republicii Slovace, la care participă Consiliul Național.

În ultimii ani, Departamentul a oferit servicii de consultanță juridică și revizuire astfel:

	2020	2021	2022	2023
Înainte de lectură - așa-numitele informații de 24 de ore pentru Președinte	182	284	NA	372
Înainte de a doua lecturare a proiectului	190	341	305	153

SLOVENIA

Conform Regulamentului de procedură al Adunării Naționale (PoDZ-1)²⁴, un proiect de lege poate fi prezentat președintelui Adunării Naționale de către Guvern, un deputat, Consiliul Național sau cel puțin 5.000 de alegători. (Articolul 114/1) și, potrivit articolului 115, trebuie să conțină mai multe elemente, printre care se numără:

- o evaluare a stării de fapt și a motivelor adoptării legii,
- obiectivele, principiile și principalele soluții ale proiectului de lege,
- o estimare a implicațiilor financiare ale proiectului de lege privind bugetul de stat și alte resurse ale finanțelor publice,
- o declarație că resursele pentru implementarea legii sunt prevăzute în bugetul de stat dacă proiectul de lege prevede utilizarea resurselor bugetare într-o perioadă pentru care bugetul de stat a fost deja adoptat,
- o prezentare a reglementării acestei chestiuni în alte sisteme juridice și a armonizării regulamentului propus cu dreptul Uniunii Europene; o astfel de prezentare trebuie să includă o prezentare a reglementării acestei chestiuni în sistemele juridice a cel puțin trei state membre ale Uniunii Europene,
- o evaluare a consecințelor în domenii individuale, și anume:
- o evaluare a consecințelor administrative,
- o evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv aspecte spațiale și de protecție,
- o evaluare a consecințelor pentru economie,
- o evaluare a consecințelor în domeniul afacerilor sociale,
- o evaluare a consecințelor privind documentele de planificare a dezvoltării
- informații privind expertul extern sau persoana juridică care a participat la elaborarea proiectului de lege (numele și funcția persoanei fizice sau denumirea și adresa companiei persoanei juridice),
- suma plății primite în acest scop de către persoana menționată la alineatul precedent,

²⁴ <https://pisrs.si/aktualno/zakonodaja-v-anglescini>

- o declarație privind reprezentanții propunătorului care vor participa la lucrările Adunării Naționale și ale organelor sale de lucru.

În cazul în care un proiect de lege nu conține elementele necesare menționate la articolul 115 din prezentul Regulament de procedură, președintele Adunării Naționale solicită autorului să completeze proiectul de lege. În cazul în care autorul nu completează proiectul de lege în termen de 15 zile de la solicitarea președintelui Adunării Naționale, se consideră că proiectul de lege nu a fost depus. Data la care proiectul de lege este depus în Adunarea Națională este considerată a fi data la care proiectul de lege a fost prezentat, iar în cazul unei completări menționate în a doua teză a prezentului articol, este considerată a fi data la care proiectul de lege a fost completat în conformitate cu solicitarea președintelui Adunării Naționale (Articolul 115a).

Serviciile parlamentare nu elaborează legi și amendamente, nici nu oferă consultanță juridică, ci doar revizuieste aceste documente în sensul verificării dacă acestea respectă tehnica legislativă și cerințele formale, dacă respectă protecția datelor și legislația UE. Această revizuire are loc înainte ca proiectul de lege să intre în procedură și este efectuată de către secretariatele comisiilor și consilierii juridici. Numărul proiectelor de lege din ultimii 5 ani care au fost astfel revizuite a fost de:

- 133 de proiecte de lege în 2020
- 189 de proiecte de lege în 2021
- 127 de proiecte de lege în 2022
- 124 de proiecte de lege în 2023
- 125 de proiecte de lege în 2024

SPANIA

Congresul spaniol nu oferă sprijin specific în elaborarea proiectelor de lege și a amendamentelor, ci doar consultanță juridică și servicii de revizuire juridică a proiectelor de lege.

În ceea ce privește consultanța juridică, aceasta este oferită de către serviciile Congresului²⁵, secretariatele comisiilor și de consilierii juridici ai administrației parlamentare, atât pentru chestiuni de fond, cât și în domeniul dreptului parlamentar, legislația comunităților autonome, legislația europeană, jurisprudența și dreptul comparat.

Congresul Deputaților din Spania oferă consultanță (în sensul explicat mai sus) și în anumite domenii ale dreptului, cum ar fi legislația sectorială relevantă pentru comisii, legislația comunităților autonome, dreptul Uniunii, jurisprudența și dreptul comparat, în timp ce administrația parlamentară oferă consultanță în principal cu

²⁵ https://www.congreso.es/public_oficiales/L8/CONG/BOCG/D/D_596.PDF

privire la tehnica legislativă, dar și cu privire la aspecte precum fezabilitatea și aplicabilitatea, precum și conformitatea constituțională și dreptul internațional (dreptul Uniunii, tratatele privind drepturile omului).

În Congresul Deputaților există 34 de consilieri juridici. Fiecare comisie este asistată de cel puțin un consilier juridic. Există 23 de comisii legislative permanente, 10 comisii permanente nelegislative și 8 comisii mixte cu Senatul.

În plus, secretarul general și secretarul general adjunct pentru afaceri parlamentare dirijează și supraveghează în mod specific activitatea consilierilor juridici și a direcțiilor de asistență tehnică și comisii:

Direcția pentru asistență tehnică parlamentară integrează:

- 5 grefieri
- 5 angajați tehnico-administrativi
- 24 angajați administrativi
- 5 stenografi și redactori ai Raportului zilnic al dezbaterilor
- 1 angajat contractual

Direcția pentru comisii integrează:

- 7 grefieri
- 6 angajați tehnico-administrativi
- 35 angajați administrativi

Experții externi nu participă în mod oficial la procesul de consultanță juridică al Congresului Deputaților. Cu toate acestea, ocazional, grupurile parlamentare primesc consultanță din partea altor instituții, firme profesionale, firme de avocatură și persoane fizice, printre altele.

Revizuirea juridică este efectuată fie în plus față de revizuirea efectuată de secretariatele comisiilor și/sau serviciile plene.

Legea nr. 50/1997 din 27 noiembrie 1997 privind Guvernul²⁶ specifică în detaliu, în articolele 22-28, procedura aplicabilă proiectelor de lege înainte de prezentarea acestora în Parlament, inclusiv cerințele privind raportul de evaluare a impactului sau coerența normativă.

SUEDIA

În Suedia, legislația este elaborată în principal de către guvern și pregătită de numeroasele sale comisii de cercetare. Nu există nicio limitare formală a autorității legislative a Riksdag-ului. În Parlamentul Suediei nu există membri ai personalului disponibili exclusiv pentru a asista la pregătirea proiectelor de lege. Suedia a adăugat

²⁶ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1997-25336>

pentru un chestionar ECPRD că legislația este redactată în parlament numai în mod excepțional, deoarece inițiativele legislative parlamentare sunt de obicei exprimate sub formă de rezoluții adresate guvernului.

Serviciul de cercetare al Riksdag-ului oferă cercetări pe diverse teme, care sunt de obicei efectuate într-o etapă anterioară a inițiativelor, adică înainte de redactarea propriu-zisă în cadrul birourilor guvernamentale. Riksdag-ul poate prezenta contrapropuneri la proiectele de lege finale ale guvernului depuse în parlament. Cu toate acestea, acestea nu includ, de obicei, propuneri legislative detaliate. Cercetarea se referă la conformitatea unei propuneri cu legislația UE, la existența unei legislații similare în alte țări sau la legile naționale care ar fi afectate de o anumită propunere de reformă.

Cu toate acestea, având în vedere repartizarea responsabilităților și atribuțiilor între Riksdag și guvern, astfel cum este prevăzută în Constituția suedeză (Instrumentul de guvernare), Riksdag-ul elaborează în mod independent legislația numai în cazuri excepționale. Propunerile deputaților (moțiuni private) și ale comisiilor parlamentare (inițiative ale comisiilor) nu conțin, de obicei, propuneri concrete de legi noi sau modificate. În schimb, ele constau în principal în așa-numite rezoluții adresate guvernului. O rezoluție implică faptul că Riksdag-ul îndeamnă guvernul să ia măsuri specifice, cum ar fi numirea unei comisii de anchetă pentru a examina o anumită problemă sau înaintarea către Riksdag a unei propuneri legislative solicitate. Deși guvernul nu este obligat constituțional să se conformeze acestor rezoluții, în ultimă instanță este obligat politic să o facă, deoarece guvernul depinde de sprijinul parlamentului. Desigur, este relevant și faptul că, dacă guvernul nu se conformează unei rezoluții, Riksdag-ul are opțiunea de a-și exercita autoritatea legislativă pentru a obține rezultatul dorit. Inițiativele care implică propuneri de modificări legislative se referă, de obicei, la corecții sau modificări minore, care, în practică, sunt adesea redactate în urma consultărilor cu birourile guvernamentale.

În realitate, comisiile Riksdag-ului dispun în mică măsură de resursele necesare pentru a elabora proiecte de lege complexe. Deși anumite servicii de redactare și juridice sunt prestate de funcționarii din administrația Riksdag-ului – în principal în secretariatele comisiilor și în Serviciul de cercetare – nu există un serviciu legislativ specific în Riksdag. Serviciul de cercetare asistă clienții săi (în principal deputați și secretariatele grupurilor parlamentare) în toate domeniile și etapele activității parlamentare. Deputații pot avea nevoie, de exemplu, de informații de cercetare pentru a-i ajuta să redacteze moțiuni private sau ca parte a pregătirii unei propuneri legislative într-o comisie. Cu toate acestea, Serviciul de cercetare nu oferă consiliere cu privire la formularea textelor politice sau juridice și nici nu asistă la redactarea acestor texte. În schimb, acesta oferă sprijin sub forma cercetării pe diverse teme. Acest lucru poate include evaluarea conformității unei propuneri cu legislația UE în vigoare, examinarea legislației similare din alte țări sau identificarea legilor naționale care ar fi afectate de o anumită propunere de reformă.

De asemenea, trebuie menționat că funcționarii din Secretariatul Camerei examinează moțiunile depuse de membri pentru a se asigura că acestea sunt conforme cu Constituția și cu Legea privind Riksdag-ul. Cu toate acestea, așa cum s-a explicat mai sus, astfel de moțiuni nu conțin aproape niciodată propuneri legislative concrete.

Serviciile de redactare din cadrul secretariatelor comisiilor implică, de obicei, doar corecturi sau modificări minore ale proiectelor de lege prezentate de guvern.

Cu toate acestea, în ceea ce privește legislația referitoare la Riksdag și agențiile sale, practica și acordul stabilesc că Guvernul se abține de la prezentarea de propuneri. Astfel de propuneri sunt, de obicei, prezentate de Consiliul Riksdag-ului, adesea pe baza recomandărilor Comisiei pentru Constituție. Acest lucru se referă în primul rând la modificările aduse Legii Riksdag-ului (regulamentul de procedură parlamentar semi-constituțional) și legilor cu o legătură specifică cu Riksdag-ul, cum ar fi reglementările care guvernează agențiile Riksdag-ului și administrația financiară.

Consiliul Riksdag-ului poate decide să numească un expert special sau o comisie pentru a examina o anumită problemă și pentru a prezenta concluziile și eventualele propuneri legislative într-un raport. Consiliul Riksdag-ului pregătește apoi o propunere care conține propuneri de decizii ale Riksdag-ului. Această propunere este prezentată Riksdag-ului și trimisă de Cameră unei comisii – de obicei Comisia pentru Constituție – pentru pregătire. De exemplu, pentru o anchetă privind situația financiară a membrilor Parlamentului, un judecător a fost numit expert special, iar funcționari publici din administrația Riksdag-ului și din Agenția Fiscală Suedeză au fost numiți experți. Nu există o reglementare specifică privind experții care pot fi numiți sau consultați în acest sens.

În ceea ce privește examinarea juridică a proiectelor de lege și a amendamentelor, trebuie menționat că parlamentul suedez nu este implicat în etapa de elaborare a proiectelor de lege ale guvernului, adică nu există o fază premergătoare introducerii unui proiect de lege, în care parlamentul să poată exprima o opinie, să propună amendamente etc. Parlamentul poate doar să prezinte contrapropuneri (moțiuni ale deputaților sau inițiative ale comisiilor) la un proiect de lege final al guvernului prezentat parlamentului.

Înainte ca o comisie să susțină o moțiune a unui membru privat pentru aprobarea unei legi sau a unei moțiuni care afectează bugetul guvernului central sau să inițieze o astfel de propunere prin intermediul unei inițiative a comisiei, aceasta are obligația de a colecta toate informațiile și comentariile necesare. În cazul în care propunerea poate avea repercusiuni substanțiale asupra cheltuielilor și veniturilor publice, Comisia pentru finanțe trebuie să aibă, de asemenea, posibilitatea de a-și exprima opinia. La fel ca Guvernul, comisiile Riksdag-ului sunt, de asemenea, obligate să transmită anumite propuneri legislative Consiliului pentru legislație, în vederea obținerii unui aviz. Cu toate acestea, nu există nicio cerință specifică privind evaluarea impactului reglementării în etapele parlamentare ale procesului legislativ.

UNGARIA

Parlamentul ungar oferă membrilor servicii legate de elaborarea de proiecte de lege și amendamente, consultanță juridică în legătură cu proiectele de lege și modificările, dar și de revizuire juridică a proiectelor de legi și a modificărilor. Parlamentarii pot solicita schițe pentru proiectele unor legi noi, modificări ale unor legi existente sau întocmirea de amendamente la proiecte de lege deja depuse, indiferent de domeniul dreptului la care se referă.

Pentru elaborarea proiectelor de lege și a amendamentelor, pe lângă cei doi șefi ai Departamentului de codificare (șeful departamentului și adjunctul său) din cadrul Direcției pentru legislație a Oficiului Adunării Naționale, în departament mai lucrează 16 angajați cu studii juridice, iar în cazul în care se primește o solicitare pentru elaborarea unui proiect de lege sau a unui amendament, șeful departamentului decide care dintre colegi va fi desemnat.

Majoritatea propunerilor legislative prezentate spre adoptare sunt depuse de ministere. Departamentul de Codificare nu este implicat în pregătirea acestor propuneri legislative sau amendamente.

Propunerile legislative și amendamentele depuse de membrii Parlamentului sunt pregătite în principal de experți și personal cu studii juridice care lucrează alături de grupurile parlamentare, și nu de un departament specializat al Biroului Adunării Naționale.

WEBGRAFIE

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-10-2024-07-16-RULE-057_EN.html

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-10-2024-07-16-RULE-059_EN.html

<https://kuvendiwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/kushtetuta.pdf>

<https://kuvendiwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/202307311524154035Rregullore%20e%20brendshme.pdf>

<https://www.ourcommons.ca/reporttocanadians/en/house-of-commons-administration#procedural-services>

<https://www.ourcommons.ca/reporttocanadians/en/house-of-commons-administration#law-clerk-and-parliamentary-counsel>

<https://pspen.psp.cz/office-of-the-chamber/parliamentary-institute/>

https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1999/404/en#art_155

<https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/synthese>
<https://propositions.assemblee-nationale.fr/>
https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/corporate/other/2023/2023-02-08_opla-private-members-bills-services-a-step-by-step-guide_en.pdf
<https://www.chd.lu/en/members-administration>
<https://www.chd.lu/fr/guide-pratique-de-legistique>
<https://www.stortinget.no/en/In-English/About-the-Storting/Administration/>
<https://www.stortinget.no/en/In-English/About-the-Storting/Legislation/>
https://www.parlamento.pt/Legislacao/Documents/Legislacao_Anotada/RegimentoAR_Simples.pdf
<https://guidetoprocedure.parliament.uk/mps-guide-to-procedure>
<https://guidetoprocedure.parliament.uk/articles/gl3h3dnB/how-to-submit-an-amendment>
<https://www.parliament.uk/business/publications/house-of-lords-publications/rules-and-guides-for-business/guidance-for-members-participating-in-the-house-of-lords/>
<https://www.parliament.uk/globalassets/documents/publications-records/house-of-lords-publications/rules-guides-for-business/guidance-members-hl/hl-guide-to-private-members-bills.pdf>
<https://www.gov.uk/government/publications/drafting-bills-for-parliament>
<https://lordslibrary.parliament.uk/>
<https://www.gov.uk/government/organisations/office-of-the-parliamentary-counsel>
<https://pisrs.si/aktualno/zakonodaja-v-anglecini>
https://www.congreso.es/public_oficiales/L8/CONG/BOCG/D/D_596.PDF
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1997-25336>